

Tirsdag den 24. oktober 2023 (D)

1

8. møde

Tirsdag den 24. oktober 2023 kl. 13.00

Dagsorden

1) 1. behandling af lovforslag nr. L 23:

Forslag til lov om ændring af lov om arbejdsskadesikring og forskellige andre love. (Et forbedret arbejdsskadesystem og lettere adgang til erstatning i forbindelse med vold på arbejdspladsen). Af beskæftigelsesministeren (Ane Halsboe-Jørgensen). (Fremsættelse 04.10.2023).

2) 1. behandling af lovforslag nr. L 31:

Forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen. (Sænkelse af klasseloftet i børnehaveklassen og på 1.-2. klassetrin). Af børne- og undervisningsministeren (Mattias Tesfaye). (Fremsættelse 04.10.2023).

3) 1. behandling af lovforslag nr. L 32:

Forslag til lov om ændring af lov om Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag og lov om erhvervsuddannelser. (Justering af fleksibelt uddannelsesbidrag og aktivitetsafhængigt VEU-bidrag for 2024, fastsættelse af modelparametre for erhvervsuddannelser til brug for beregning af lærepladsafhængigt arbejdsgiverbidrag for 2024, afskaffelse af færdiggørelsestaxameter på grundforløbet m.v.). Af børne- og undervisningsministeren (Mattias Tesfaye). (Fremsættelse 04.10.2023).

4) 1. behandling af lovforslag nr. L 50:

Forslag til lov om ophævelse af lov for Grønland om børns retsstilling og om ændring af lov om ægteskabs indgåelse og opløsning som sat i kraft for Grønland, forældreansvarsloven og retsplejelov for Grønland. (Ændringer som følge af ikraftsættelse for Grønland af børneloven og lov om børns forsørgelse m.v.). Af social- og boligministeren (Pernille Rosenkrantz-Theil). (Fremsættelse 05.10.2023).

Meddelelser fra formanden

Formanden (Søren Gade):
Mødet er åbnet.

Jakob Ellemann-Jensen (V) har meddelt mig, at han nedlægger sit hverv som medlem af Folketinget pr. 23. oktober 2023.

Fra statsministeren har jeg modtaget brev om

at det efter statsministerens indstilling ved kongelig resolution af 23. oktober 2023 blev besluttet

at afskedige i nåde vicestatsminister og økonomiminister Jakob Ellemann-Jensen, Ridder af Dannebrogordenen, fra den ham hidtil betroede ministerstilling,

at udnævne forsvarsminister Troels Lund Poulsen, Kommandør af Dannebrogordenen, til vicestatsminister, økonomiminister og forsvarsminister.

Meddelelsen vil fremgå af www.folketingstidende.dk (jf. nedenfor).

[»Folketingets formand

Efter min indstilling er det ved kongelig resolution af 23. oktober 2023 besluttet

at afskedige i nåde vicestatsminister og økonomiminister Jakob Ellemann-Jensen, Ridder af Dannebrogordenen, fra den ham hidtil betroede ministerstilling,

at udnævne forsvarsminister Troels Lund Poulsen, Kommandør af Dannebrogordenen, til vicestatsminister, økonomiminister og forsvarsminister.

Jeg tillader mig at anmode formanden om at underrette Folketinget herom.

Sign.: Mette Frederiksen
/Henrik Skovgaard-Petersen«].

I dag er der følgende anmeldelser:

Susie Jessen (DD) m.fl.:

Beslutningsforslag nr. B 20 (Forslag til folketingsbeslutning om at iværksætte en forundersøgelse med henblik på udflytning af 10.000.

Justitsministeren (Peter Hummelgaard):

Beslutningsforslag nr. B 21 (Forslag til folketingsbeslutning om Danmarks tilslutning på mellemstatsligt grundlag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2023/977 af 10. maj 2023 om udveksling af oplysninger mellem medlemsstaternes retshåndhavende myndigheder og om ophævelse af Rådets rammeafgørelse 2006/960/RIA).

Lisbeth Bech-Nielsen (SF), Victoria Velasquez (EL) og Sascha Faxø (ALT) m.fl.:

Kl. 13:00

Beslutningsforslag nr. B 22 om ret til en basal erhvervskonto for erhvervsdrivende.

Nick Zimmermann (DF) m.fl.:

Beslutningsforslag nr. B 23 (Forslag til folketingsbeslutning om, at tredjelandsstatsborgeres mulighed for at stemme til kommunale og regionale valg bortfalder).

Titler på de anmeldte sager vil fremgå af www.folketingstidende.dk (jf. ovenfor).

Det første punkt på dagsordenen er:

1) 1. behandling af lovforslag nr. L 23:

Forslag til lov om ændring af lov om arbejdsskadesikring og forskellige andre love. (Et forbedret arbejdsskadesystem og lettere adgang til erstatning i forbindelse med vold på arbejdspladsen).

Af beskæftigelsesministeren (Ane Halsboe-Jørgensen).
(Fremsættelse 04.10.2023).

Kl. 13:01

Forhandling

Formanden (Søren Gade):

Forhandlingen er åbnet, og jeg giver nu ordet til den første ordfører, hr. Jens Joel fra Socialdemokratiet. Værsgo.

Kl. 13:02

(Ordfører)

Jens Joel (S):

Tak for det, formand. Det er et rimelig stort lovforslag og kompleks, vi skal behandle her i dag. Det er også rimelig sjældent, at vi gør det, for det er ikke så tit, vi laver så store aftaler på det her område, og det er også et ret vigtigt område for rigtig mange mennesker. For selv om vi skal gøre alt, hvad vi kan, for at forbedre arbejdsmiljø og forhindre ulykker, er det selvfølgelig også ekstremt vigtigt, at det sikkerhedsnet, vi har til at gribe mennesker eller til at få genoprettet tingene eller i forbindelse med udbetaling af erstatning – altså det sikkerhedsnet, vi har, når ulykken er ude – skal være velfungerende. Derfor er jeg glad for, at man for godt et års tid siden faktisk med næsten alle folketingspartier fik lavet en aftale, som tager hul på at løse nogle af de største problemer, vi har på det her område.

Hvis jeg skal nævne dem, handler det om, at det i dag tager for lang tid. Sagsbehandlingen varer simpelt hen for lang tid. Og det er klart, at vi godt kan sætte sig ind i, at hvis man har været ude for noget, har man både følelsesmæssigt, menneskeligt, men også økonomisk en masse usikkerhed, og i forbindelse med den periode, det tager, inden man bliver klar over, hvad man står med, hvad man har af grundlag, af muligheder, er det selv afgørende, at det ikke tager længere tid end højst nødvendigt. Samtidig er det selvfølgelig også vigtigt, at det er den rigtige afgørelse, at man har retssikkerhed i behandlingen, og derfor er det selvfølgelig en balance, men ikke desto mindre vigtigere, at man kigger på sagsbehandlingstiden.

Så har den anden udfordring været, at alt for mange, når de blev ramt af en arbejdsulykke eller en arbejdsskade, ikke kom tilbage på arbejdsmarkedet, selv om det jo er nogen, der i sagens natur var aktive på arbejdsmarkedet, altså nogle af kernetropperne. Det er jo dem, som bliver ramt af ulykkerne, men alt for mange af dem kom så på den anden side af det her ikke tilbage i arbejde, og det tror jeg vi kan gøre bedre.

Så har der været nogle specifikke udfordringer omkring nogle af de kolleger, som arbejder på arbejdspladser, hvor man har større risiko for at blive udsat for eksempelvis vold og trusler, og hvor det har været vanskeligt at få erstatning i nogle af de sager. Hvis man skal tage de her tre hovedområder, som jeg mener er de største, men jo slet ikke de eneste i den her aftale, og sige, at så sætter vi ind i forhold til kortere sagsbehandlingstid, er noget af det, man gør, når man skal kigge på udbetalingen af årslønsnormen, at kigge på, hvad man egentlig har haft af indtægter de foregående år, i stedet for at lave en vurdering af, hvad man kunne have haft af indtægter. Og det er selvfølgelig væsentligt, ud fra at det så er nemmere at kigge på, hvad man har haft af indtægter, og derfor går det også hurtigere, end hvis man skulle vurdere, hvad man potentielt set kunne have haft.

Det er klart, at man er nødt til at tage hensyn til nogle specifikke situationer, hvor man måske af nogle særlige grunde har haft en mindre årsløn, end man ellers kunne have haft, men ellers synes jeg grundlæggende set, at det er fornuftigt. Det gælder også, at man laver lidt større intervaller på erhvervsnetabsinddelingerne, og at man så sikrer, at nogle af de ting, der skal oplyses undervejs, også bliver oplyst til tiden, hvis man har oplysningerne. For rigtig mange sager er i virkeligheden lang tid undervejs, fordi man venter på svar fra andre i systemet. Så det med at komme tilbage i beskæftigelse har faktisk ikke været et eksplicit formål. Jeg tror, at det for os alle sammen nok har været tænkt som et formål, men nu bliver det også skrevet ind som en del af formålet med det her, altså at man faktisk kan give folk en mulighed for at komme tilbage, og det synes jeg er rigtig klogt.

Jeg synes også, det er rigtig godt, at man både får mere vejledning og får en teknisk arbejdsgruppe for at prøve at få ryddet nogle sten af vejen i forhold til at gøre nogle af de her ting. Men det vigtigste nybrud på det her er nok den uddannelsesmulighed, som man giver, sådan at hvis man har været ude for en arbejdsulykke, som gør, at man ikke kan arbejde i det fag, man tidligere har været i, og har brug for en omskoling, skal det være noget af det, man kan få som en del af ens erstatning, så man faktisk får en uddannelse, så man kan komme tilbage på arbejdsmarkedet i en anden funktion, og så man dermed får mulighed for et sporskifte. Det synes jeg er rigtig godt.

Sidst, men ikke mindst er der den del omkring ansatte, som er i større risiko for at blive udsat for vold. Hidtil har man i nogle situationer skullet anmelde den borger, som man jo egentlig er ansat til at beskytte, og gå rettens vej, om man så må sige, for at få erstatning, og der siger vi nu til nogle af de arbejdsgivere, hvor den her risiko er størst, at de skal tegne en forsikring mod det her, så de kan få en erstatning uden at skulle politianmelde – noget, der i nogle situationer kan være rigtig vanskeligt. Det drejer sig altså om den borger eller de borgere, som har udsat en for vold, men som også er dem, om man så må sige, som man er ansat til at tage vare på.

Så alt i alt synes jeg, det er en aftale, som tager fat på nogle af de store område her. Det er også en aftale, som vi kommer til at skulle følge op på løbende i forligskredsen, fordi der er rigtig meget implementering i det her. Det er jeg sikker på vi vil gøre, og det er jo også en aftale, som heldigvis er lavet meget, meget bredt i Folketinget, og derfor håber jeg og tror på, at vi sammen kan sikre, at intentionerne bliver til mere end bare intentioner, men også bliver implementeret i praksis. Socialdemokratiet støtter forslaget.

Kl. 13:07

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Der er et par enkelte korte bemærkninger. Den første, der får ordet, er fru Victoria Velasquez fra Enhedslisten. Værsgo.

Kl. 13:08

Kl. 13:10

Victoria Velasquez (EL):

Tak for at lægge vægt på sagsbehandlingstiderne og også på intentionen om, at folk ikke skal knække fuldstændig og ryge fuldstændig ud af arbejdsmarkedet, men at vi gerne skal gribe folk, inden det overhovedet kommer til at ske. Jeg er uenig i, at en ændret fastsættelse af arbejdsvejnetab og årslønsberegningen er det, der kommer til at reducere sagsbehandlingstiderne. Jeg tror, at noget det i den her aftale, der vil gøre det, er det her med at sætte en tidsfrist på de 14 dage, i forhold til hvornår der skal komme svar.

Men der, hvor jeg virkelig tror, at vi har fat i noget i forhold til at løse det problem, som jeg synes ordføreren adresserer i sin tale, er i forhold til afklaringsretten, som ikke er en del af aftalen her. Det er den afklaring, der skal ske ude i kommunerne, bl.a. ude i jobcentre. Det er jo det, der også er betydningsfuldt, i forhold til hvad det er for en arbejdsvejne, man har. Derfor vil jeg egentlig bare spørge ordføreren, om ordføreren har lyst til at drikke en kop kaffe og vende, hvad det er, vi skal være opmærksomme på i forhold til afklaringsretten.

Kl. 13:09

Formanden (Søren Gade):
Ordføreren.**Jens Joel (S):**

Det vil ordføreren i sagens natur gerne, og jeg tror, at det, fru Victoria Velasquez sætter fingeren på, nemlig at der er et samspil mellem forskellige myndigheder og i øvrigt forskellige lovgivninger, hvilket har været med til at komplicere det her, også er helt centralt. Det er derfor, at en implementering af det her også kommer til at være trinvis, for det er ikke lukkede siloer. Jeg er i øvrigt enig i det, som Enhedslistens ordfører siger, i forhold til at svarfrister, man har lagt ind, og den mulighed, at der også kan pålægges bøder, hvis man ikke besvarer med oplysninger, som man lægger inde med, og alle de der ting, er med til at sikre, at vi ikke, om man så må sige, som myndigheder sidder og venter på hinanden, mens borgeren er efterladt uden afklaring. Så jeg vil meget gerne tage en drøftelse af det andet, selvfølgelig, og så vil jeg i øvrigt komme med en tilkendegivelse af, at jeg enig i, at frister er vigtige, og at vi jo kan gøre rigtig meget mellem myndigheder for at sikre, at sagsbehandlingen går hurtigere.

Kl. 13:10

Formanden (Søren Gade):
Fru Victoria Velasquez.

Kl. 13:10

Victoria Velasquez (EL):

Det glæder jeg mig så til. Så vil jeg sende en invitation om at drikke den kop kaffe. Når vi ser på de her sager, synes jeg, man kan se, at det, der gør, at man virkelig knækker – det kan være en fysisk arbejdsskade, man har fået, som sætter sig i psyken – er den lange tid, som sagsbehandlingen kommer til at tage, og det at opleve at komme igennem en aktivering, der på ingen måde giver mening i forhold til det, man har brug for. Og vi kan se, at det, der er med til at afslutte sagerne, i særdeleshed handler om, at de bliver afsluttet i kommunen, og det er mere i forhold til det, altså at vi simpelt hen ser, at det er der, hvor de her svartider bliver overskredet, end at det egentlig handler om årslønsberegningen.

Kl. 13:10

Formanden (Søren Gade):
Ordføreren.**Jens Joel (S):**

Jeg er enig i, at det er rigtig komplekst. Men når vi ser på, hvad vi har lavet i aftalen, så er det meget, vil jeg sige, ambitiøse målsætninger for at få reduceret sagsbehandlingstiden, men man har jo også haft den ydmyghed i Folketinget og i forligskredsen, at man ikke har sagt: Bare fordi vi beslutter, at sagsbehandlingstiden skal bringes ned, så bliver den bragt ned. Derfor har man jo faktisk lagt det ind i aftalen, at dem, der sidder med det, skal lave en plan for, hvordan man konkret vil realisere de her målsætninger, og så komme tilbage til forligskredsen og drøfte, hvordan man gør det her i praksis. Så jeg synes egentlig, det er et eksempel på, at vi nogle gange godt kan lave noget, som ikke er færdigt, fordi vi stadig væk skal implementere, men hvor vi som partier skal være meget interesserede i, hvordan det går med implementeringen.

Kl. 13:11

Formanden (Søren Gade):

Hr. Lars Boje Mathiesen, uden for grupperne. Værsgo.

Kl. 13:11

Lars Boje Mathiesen (UFG):

Jeg vil faktisk godt følge op der, hvor ordføreren slutter, for det var nogle langstrakte forhandlinger og nogle omfattende forhandlinger, da vi havde dem. Lige nu er det 26 måneder, der er den gennemsnitlige sagsbehandlingstid. Hvad er Socialdemokratiets holdning til, hvor langt vi skal ned? Hvad skal den gennemsnitlige sagsbehandlingstid gerne være? For vi har tit nogle gode intentioner, og der er mange gode intentioner i det her lovforslag – selvfølgelig i samarbejde med fagfolkene. Hvad er ambitionen i forhold til målsætningen om, hvor lang tid det her må tage fremadrettet?

Kl. 13:12

Formanden (Søren Gade):

Ordføreren.

Kl. 13:12

Jens Joel (S):

Jamen Socialdemokratiet støtter jo op om de målsætninger, vi har sat i aftalen. Men jeg er jo enig i det, som jeg synes at jeg fornemmer ligger i spørgerens præmis, nemlig at det jo er lettere sagt end gjort og man på en eller anden måde skal blive ved med at holde fast i det. Og når vi har valgt at sige, at det må dem, der sidder og arbejder med det, også komme med et bud på hvordan vi kan realisere, så synes jeg egentlig, det er en klogere måde, end at vi siger et tal – altså tænk på et tal – sådan som det nogle gange bliver i en politisk forhandling. Der kan man sige, at vi har en ret høj ambition, men hvordan vi skal realisere den, og hvordan vi kommer derhen, vil vi hele tiden drøfte. Men vi får et oplæg fra dem, der sidder med det, og så skal forligskredsen mødes, og der skal vi jo ikke bare sige, at det, de så siger, er hugget i sten; der skal vi selvfølgelig blive ved med at fastholde ambitionen om at komme derhen, hvor vi gerne vil politisk, men med respekt for de udfordringer, der er.

Kl. 13:13

Formanden (Søren Gade):

Hr. Lars Boje Mathiesen.

Kl. 13:13

Lars Boje Mathiesen (UFG):

Det er der, hvor jeg frygter, at det lidt bliver proces, og at når fagfolkene vender tilbage, siger de: Man kan dreje på det her. Vi har jo siddet i halvandet år, hvor vi har fået en lang række værktøjer, som de siger at man kan dreje på og sådan og sådan. Nogle valgte man at bruge, og andre valgte man ikke at bruge. Men for borgerne,

der sidder derude, handler det jo om, hvad de kan holde os op på som ansvarlige, når vi trykker på knappen og siger: Det her forventer vi; vi vil gerne have, at vi skal nå derhen; det er vores ambition; det er vores målsætning. Det er det, vi siger til danskerne, nemlig at her kommer vi hen med det her, for det er det, vi synes er rimeligt. Og der synes jeg, at det halter lidt.

Så kan man forvente, at forligspartierne sætter sig sammen og efterfølgende kommer med en melding, når man har snakket med fagfolkene, og siger, at her skal vi lægge os?

Kl. 13:13

Formanden (Søren Gade):
Ordføreren.

Kl. 13:13

Jens Joel (S):

Altså, vi har indgået den her aftale, fordi vi tror på, at de målsætninger, vi har indskrevet i aftalen, kan og skal realiseres. Men det er klart, og det sagde jeg også i min ordførelse, at der jo hele tiden er afvejninger mellem, at det skal gøres hurtigst muligt, men at det også skal være korrekt. Og derfor kan man jo ikke på forhånd sige, at der ikke kan komme indvendinger, som gør, at man vælger noget andet. Men Socialdemokratiet vil sætte sig ind til det bord med ambitionen om at realisere det, der står i vores aftale – og så i dialog med dem, som skal udføre det i praksis. Så jeg synes helt sikkert, at vi skal holde fast i også at have høje ambitioner, også selv om det selvfølgelig er vanskeligt at realisere.

Kl. 13:14

Formanden (Søren Gade):

Der er ikke flere korte bemærkninger. Vi siger tak til ordføreren, hr. Jens Joel fra Socialdemokratiet, og jeg byder nu velkommen til hr. Christoffer Aagaard Melson fra Venstre.

Kl. 13:14

(Ordfører)

Christoffer Aagaard Melson (V):

Tusind tak for det. Vi har jo i Venstre delt frustrationen over historierne om, at det har taget for lang tid, når man har fået en arbejdsskade, inden man har fået en afklaring på sin sag, og det er retssikkerhedsmæssigt og personligt et kæmpestort problem, ligesom det i øvrigt har været ved domstolene, hvor vi heldigvis også nu får taget fat. Derfor er vi rigtig glade for, at vi i dag endelig kan begynde at behandle den her aftale, der blev indgået sidste år. Vi er også helt enige i, at det har været et stort problem, at for få eller for mange helt har mistet tilknytningen til arbejdsmarkedet efter en arbejdsskade. Derfor er vi også rigtig glade for, at der nu bliver sat gang i nogle initiativer i forhold til f.eks. bedre mulighed for en ny uddannelse, der kan hjælpe nogle af de borgere til forhåbentlig at fastholde en tilknytning til arbejdsmarkedet, som jo er målet for alle dem, der kommer til skade på arbejdsmarkedet, hvis de overhovedet kan.

Vi gør en hel række ting, der giver systemet en bedre mulighed for at behandle de her sager hurtigere og fjerne nogle af den besværlighed, der har været indført her fra Christiansborg, og vi håber, at det kommer til at virke. Og som den tidligere ordfører fra Socialdemokratiet sagde, er jeg også glad for, at vi kommer til at følge tæt op på det, for det er jo nemlig helt rigtigt, at én ting er, at vi har nogle intentioner i Folketinget om at få fjernet nogle barrierer, men vi har også en forpligtelse til at følge tæt op på, om det rent faktisk kommer til at ske. Så jeg glæder mig til det arbejde og at have en tæt dialog med de parter, der sidder i bestyrelsen og skal være med til at lave implementeringen. Og det vil vi helt sikkert følge op på.

En enkelt ting, jeg vil fremhæve her i aftalen, som jeg specielt personligt også er glad for, er løsningen på de sager, hvor f.eks. en

borger, der har et handicap, er udviklingshæmmet, kommer til at slå en medarbejder. Jeg har siddet i byrådet i Vejle Kommune, hvor vi har rigtig mange af de her store institutioner, hvor det sker rigtig, rigtig tit, og det er noget af det mest ulykkelige, jeg har været vidne til, altså at medarbejdere, der holder virkelig meget af borgere, bliver nødt til at slæbe dem igennem et retssystem, fordi de har slået dem, for at kunne få den erstatning, de har ret til.

I den løsning, vi laver nu, tegner man en forsikring, der sikrer, at det her kan blive håndteret i et voldsskadesystem, i forhold til borgere, der ikke ved, hvad de selv laver, altså nogle af de her voksne mænd, der måske har en funktionsevne som en 2-årig, så vores politi ikke skal bruge deres tid på at lave sager på dem og slæbe dem gennem retssystemet, når de jo absolut ikke har haft intentioner om at skade medarbejderne, men simpelt hen ikke ved, hvad de laver. Det er jeg rigtig glad for at vi finder en løsning på. Det har været nogle rigtig hårde og sørgelige sager. Så det er en stor glæde, at vi nu forhåbentlig får skabt en god løsning på det problem, og jeg glæder mig også meget til at følge med i, hvordan det kommer til at gå fremadrettet. Jeg synes, det har været tragisk, at vi har behandlet både medarbejderne og de borgere, der er udviklingshæmmede og ikke ved, hvad de laver, på den måde, som vi har gjort. Så det er jeg rigtig glad for.

Med de ord kan jeg jo sige, at Venstre støtter forslaget.

Kl. 13:18

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Der er en enkelt kort bemærkning. Fru Victoria Velasquez fra Enhedslisten. Værsgo.

Kl. 13:18

Victoria Velasquez (EL):

Tak for det. I sidste periode nedsatte Erhvervsministeriet og erhvervsministeren et nævn, i forhold til at vi jo desværre var vidne til, at forsikringsselskaber tænkte så meget økonomi før mennesket, at de bl.a. valgte speciallæger, som gik imod det, som forbrugeren egentlig havde ret til, og som der var bedst for forbrugeren. Der har været dokumentarer, der har vist, hvordan forsikringsselskaber jo desværre virkelig har svigtet deres kunder, fordi de har tænkt på egen økonomi.

Derfor ville jeg bare høre, om ordføreren mener, at man kan vurdere forsikringsselskaber som en neutral part i arbejdsskadesager, eller hvordan ordføreren ser forsikringsselskaberne i den sammenhæng – eller anerkender ordføreren, at forsikringsselskaberne har en økonomisk interesse?

Kl. 13:19

Formanden (Søren Gade):

Ordføreren.

Kl. 13:19

Christoffer Aagaard Melson (V):

Altså, forsikringsselskaber har jo en forpligtelse til at opføre sig ordentligt og til at behandle og rådgive borgerne bedst muligt. Der kan selvfølgelig være sager, hvor det ikke er hensigtsmæssigt, at man af forskellige årsager skal spille en bestemt rolle, og der er forskellige situationer, hvor det kan være sådan, f.eks. hvis der er nogle ting på spil, der gør, at det er for svært for dem.

Men jeg vil sige: Jeg synes ikke, det er så sort-hvidt, som der ligesom bliver lagt op til i det her spørgsmål. Jeg vil også gerne tage en snak – nu er det også et emne, som jeg gerne vil dykke lidt dybere ned i – og også tage en kop kaffe med ordføreren, hvis der er nogle sådan konkrete eksempler, ordføreren tænker på er det store problem.

Formanden (Søren Gade):
Fru Victoria Velasquez.

Kl. 13:19

Rigsrevisionen har tidligere slået fast, at cirka to tredjedele af sagsbehandlingstiden simpelt hen går med at vente på dokumentation fra læger, fra kommuner og fra arbejdsgivere. Derfor er det rigtig godt, at vi indfører svarfrister, og at vi indfører bøder, hvis nogle aktører er for lang tid om at sende den nødvendige dokumentation. Det er helt afgørende, når man er kommet til skade, at få en hurtig og retfærdig afgørelse, så ens liv ikke står på standby, men at man som tilskadekommen kan komme videre i livet.

Kl. 13:20

Victoria Velasquez (EL):

Det kan også være, det er rygtedes, at vi har særligt god kaffe i Enhedslisten, som bygger på overenskomstmæssige vilkår og det hele. Nej, spøg til side.

Det er bare, fordi en del af den her aftale jo bl.a. handler om at skulle lave et forsøg, hvor det er forsikringssselskaberne, som får uddelegeret kompetence til at træffe afgørelse om anerkendelse af arbejdsulykker. Og det synes jeg bare er lidt svært at forsvare, altså hvorfor man vil lave sådan et forsøg, når man udmærket er klar over, at forsikringssselskaber jo ikke er neutrale, men har en klar interesse. Heldigvis er der forsikringer, der er bedre end andre, men trods alt.

Kl. 13:20

Formanden (Søren Gade):
Ordføreren.

Kl. 13:20

Christoffer Aagaard Melson (V):

Nu har jeg ikke aftalen lige foran mig, men som jeg husker det, er det jo i de sager, hvor man er enige, og hvor det er ukomplicerede sager og borgeren også synes, at det er i orden, at man gør det på den måde. Altså for at få en hurtigere sagsgang kan man gøre det på den måde, i stedet for at man skal vente på et system, hvor der måske er meget lang ventetid, hvis det er sager, hvor der ikke er en konflikt.

Nu bliver det spørgsmål frem og tilbage, men sådan husker jeg det umiddelbart – men ellers må jeg lige læse op på det og læse ned i det igen, hvis det er forkert forstået – og så synes jeg, det er uproblematisk, altså hvis det er den slags sager.

Kl. 13:21

Formanden (Søren Gade):

Der er ikke flere korte bemærkninger, så vi siger tak til hr. Christoffer Aagaard Melson fra Venstre. Og jeg byder nu velkommen til hr. Tobias Grotkjær Elmstrøm fra Moderaterne.

Kl. 13:21

(Ordfører)

Tobias Grotkjær Elmstrøm (M):

Tak for ordet, formand. Lad mig starte med at slå fast, at jeg synes, det her er et rigtig fint forslag – sagt på godt jysk. Det handler nemlig om at realisere den brede arbejdsskadeaftale fra sidste år, som indeholder flere gode elementer til at styrke det danske arbejdsskadesystem. Arbejdsskaderegler har desværre ikke, når jeg har fulgt det på sidelinjen, før jeg gik ind i politik, været så højt på dagsordenen, og derfor er jeg glad for lovforslaget i dag, både som politiker og også som fungerende advokat, der arbejder med arbejdsskadesager til daglig.

I Moderaterne ønsker vi helt grundlæggende et arbejdsskadesystem, som er præget af enkelhed, retfærdighed og muligheder. Arbejdsskadesystemet skal gribe alle, der har været så uheldige at komme til skade på grund af deres arbejde, og bane vejen for at komme retur til arbejdsmarkedet. Et af hovedpunkterne i lovforslaget er, at vi skal få nedbragt de lange sagsbehandlingstider i Arbejdsmarkedets Erhvervs sikring. Ud fra de nyeste tal, hvis vi tager dem fra andet kvartal 2023, kan vi se, at der i gennemsnit gik 35 måneder i arbejdsskadesager, hvor der var tale om erhvervsvennetab, og at der gik 13 måneder i sager, hvor det ikke vedrørte erhvervsvennetab. Det er alt, alt for lang tid at skulle vente som skadelidt.

Andre initiativer som at ændre metoden for årslønsberegning gør, at fastsættelsen bliver meget enklere, og at vi overordnet set får en forenklet sagsbehandling i Arbejdsmarkedets Erhvervs sikring. Det har vi også brug for, hvis sagsbehandlingstiden skal ned.

Et andet væsentligt aspekt i lovforslaget er, at vi nu etablerer den her uddannelsesgodtgørelsesordning; ja, det er et meget langt ord, men det betyder altså, at hvis man eksempelvis som tømrer får ødelagt sin ryg og ikke kan varetage sit job inden for tømrerfaget, på grund af at man skal løfte meget, så giver ordningen mulighed for, at man kan uddanne sig til en anden branche og komme tilbage på arbejdsmarkedet – vel at mærke med en økonomisk tryghed, fordi man så får en godtgørelse, der er blevet beregnet af ens tidligere løn. Det er simpelt hen for at sikre, at de tilskadekomne kan bevare tilknytningen til arbejdsmarkedet. I dag er det sådan, at 45 pct. af dem, som har været ramt af en arbejdsulykke, ikke kommer tilbage til arbejdet efter 5 år. Det er alt, alt for mange. Det er utrolig trist, først og fremmest for den tilskadekomne, som mister alt det positive og sociale ved at have et arbejde. Det er fundamentalt i en tid i Danmark, hvor vi mangler arbejdskraft helt generelt.

Det sidste punkt i lovforslaget, som jeg også kort vil nævne, er, at visse arbejdsgivere nu bliver forpligtet til at tegne en voldsskadesforsikring. Ordføreren for Socialdemokratiet var også lidt inde på, at i dag skal man faktisk anmelde den person, man eksempelvis passer. Det virker forkert. Den her forsikring skal dække de ansatte, som er i risiko for at blive udsat for vold på arbejdspladsen. Det er kun rimeligt, i forhold til at man som ansat egentlig skal retsforfølge eksempelvis patienter, man dagligt drager omsorg for, i processen med at få erstatning. Det skal være så enkelt som muligt.

Jo længere tid man er uden for arbejdsmarkedet, jo sværere er det også at vende tilbage og i det hele taget bevare tilknytningen til arbejdsmarkedet. At være en del af et fællesskab på arbejdspladsen øger de fleste tilskadekomnes livskvalitet og økonomi. Derfor er det helt afgørende for den enkelte, for arbejdspladserne og for samfundet, at vi lykkes med at få flere tilskadekomne, som har en arbejdsskade, tilbage på arbejdsmarkedet. Med lovforslaget støber vi fundamentet for netop det, og vi fortsætter de gode takter fra den politiske aftale om arbejdsskader. Derfor støtter Moderaterne også lovforslaget, og vi ser frem til den videre behandling i udvalget. Tak for ordet.

Kl. 13:25

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Der er foreløbig to korte bemærkninger. Fru Victoria Velasquez, Enhedslisten. Værsgo

Kl. 13:25

Victoria Velasquez (EL):

Tak for det. Og tak til ordføreren for talen. Jeg er lidt nysgerrig på at høre, om ordføreren ser det som et brud på retssikkerheden, at man nu indfører en søgsmålsfrist på 12 måneder efter Ankestyrelsens afgørelse, når vi ved, at det typisk, hvis man skal have bevilget fri proces, tager mere end 12 måneder. Mener ordføreren, at der er et problem ved det?

Kl. 13:26

Formanden (Søren Gade):

Ordføreren.

Kl. 13:26

Kl. 13:28

Tobias Grotkjær Elmstrøm (M):

Nej, jeg mener som udgangspunkt ikke, at der er et problem ved det. Det er bl.a. også noget, man opererer med i patientskadesager, hvor man har søgsmålsfrister på henholdsvis 6 måneder og 1 år. Jeg synes faktisk, det er ret relevant, at man som tilskadekommen kan rette sig efter den afgørelse, og at man ikke skal vente på, at kravet måtte blive forældet.

Kl. 13:26

Formanden (Søren Gade):
Fru Victoria Velasquez.**Victoria Velasquez (EL):**

Så ordføreren anerkender slet ikke, at der blandt de skadelidte er mange, som slet ikke selv har økonomien til så at kunne rejse sagen, og at der flere af dem, der ikke længere er medlem af en fagforening, som har musklerne til at kunne rejse en sag. Anerkender ordføreren heller ikke hele det brud på retssikkerheden, og anerkender ordføreren ikke det ulighedsperspektiv, der åbner sig ved, at der nu er nogen, der så reelt set ikke kommer til at få muligheden for at anke? Ser ordføreren ikke, at der er en forskel på den lige adgang til retssikkerhed her?

Kl. 13:27

Formanden (Søren Gade):
Ordføreren.**Tobias Grotkjær Elmstrøm (M):**

Der synes jeg man skal se problemet lidt et andet sted, fordi man jo så skal se på hele retshjælps- og fri procesinstitutionen, i forhold til at der også er alt for lange sagsbehandlingstider. Som advokat går jeg meget ind for retssikkerhed, og jeg kan godt forstå, hvis man er tilskadekommen og der går længere tid end et halvt år, at det så ender med, at man ikke rejser en sag. Det ser jeg som et problem for retssikkerheden, og det er derfor, jeg mener, at man også skal kigge på retshjælps- og fri procesinstitutionen.

Kl. 13:27

Formanden (Søren Gade):
Hr. Kim Edberg Andersen, Nye Borgerlige.

Kl. 13:27

Kim Edberg Andersen (NB):

Tak for det. Der er noget, jeg egentlig gerne vil have ordføreren til at gøre mig lidt klogere på. Venstres ordfører sagde, at man kunne få den her uddannelseshjælp til sporskifte, så jeg skal bare lige have gjort det helt klart, for hvis det her kun er til sporskifte, så går jeg ud fra – da ord jo betyder noget – at ham tømmeren, du snakker om, med den ødelagte ryg så kan få 40 dages uddannelseshjælp, og det vil sige, at han kan blive buschauffør på en god dag.

Jeg skal bare lige sikre mig, at jeg ikke hørte forkert, altså at den her paragraf med uddannelseshjælpen også er til rigtige uddannelser. Hvis jeg nu vil være folketingsmedlem og derfor har brug for først at være djøfer og så skal være under uddannelse i 5 år, vil den her regel så sikre, at man kunne få den her hjælp under sin arbejdsskadeerstatning – f.eks. også til længerevarende uddannelser og ikke kun til et sporskifte og altså maks. 40 dage?

Kl. 13:28

Formanden (Søren Gade):
Ordføreren.**Tobias Grotkjær Elmstrøm (M):**

Altså, i forbindelse med det eksempel, jeg kom med, om tømmeren, der ikke kan komme tilbage til tømmerfaget, betyder omskoling jo så, at man skal skifte spor til at kunne uddanne sig inden for en anden uddannelse, så man kan varetage et hverv på trods af den arbejdsskade, man måtte have.

Kl. 13:28

Formanden (Søren Gade):
Hr. Kim Edberg Andersen.

Kl. 13:28

Kim Edberg Andersen (NB):

Jeg er næsten sikker på, at ordføreren var lige så usikker på det, som jeg selv er, så det kan vi håbe at ministeren kan klargøre, når hun kommer på efterfølgende. For man kan sige, at hvis du har stået i lære i 3 år for at blive tømmer, og det, vi så tilbyder dem nu, er, at de kan få lov til at få et stort kørekort og blive lastbilchauffør, har det jo ingen interesse. Det skal jeg bare lige være sikker på, men det får jeg ministeren til at svare mig på, for jeg kunne høre, at ordføreren også selv blev i tvivl om, hvor meget der er tale om. For vi vil jo sikre dem, der kommer til skade, ordentlige vilkår og ikke bare korte uddannelser. Det var bare det.

Kl. 13:29

Formanden (Søren Gade):
Ønsker ordføreren ordet?

Kl. 13:29

Tobias Grotkjær Elmstrøm (M):

Jeg synes, det er svært at svare på spørgsmålet. Jeg kunne se, at det sidste blot var en kommentar, og jeg synes egentlig, at jeg har svaret på spørgsmålet.

Kl. 13:29

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Der er ikke flere korte bemærkninger. Vi siger tak til hr. Tobias Grotkjær Elmstrøm i Moderaterne. Jeg byder nu velkommen til fru Astrid Carøe fra Socialistisk Folkeparti.

Kl. 13:29

(Ordfører)**Astrid Carøe (SF):**

Tak for det. Som samfund har vi et ansvar over for de mennesker, som kommer til skade på grund af deres arbejde. I SF mener vi, at det er helt afgørende, at vi i Danmark har et sikkerhedsnet, som griber os, hvis vi kommer til skade, og som hjælper os videre til en ny start i livet derefter. Derfor er jeg glad for, at SF sidste år gik med i en ny bred aftale om et nyt og forbedret arbejdsskadesystem, som faktisk er det første af sin slags siden 2004. Det er godt, at aftalen er bred med partier fra begge fløje i Folketinget, da vi på den måde får et holdbart arbejdsskadesystem. Selv om aftalen ikke er perfekt, er initiativerne et stort skridt i den rigtige retning, da vi nu sætter ind for at forkorte sagsbehandlingstiderne, forbedrer tilskadekomnes tilknytning til arbejdsmarkedet og øger erstatningsniveauet over en bred kam.

I SF er vi særlig glade for, at vi med det her lovforslag indfører en ny uddannelsesgodtgørelse, som tidligere ordførere allerede har været inde på, sådan at tilskadekomne, som ikke kan fortsætte i deres job, men gerne vil tage en ny uddannelse, har mulighed for det. Det er et nybrud, som kommer til at give helt nye muligheder for rigtig mange mennesker, da den skaderamte nu vil modtage et månedligt beløb, der svarer til 83 pct. af den løn, som vedkommende havde i sit forrige job før arbejdsskaden. Det vil betyde, at menne-

sker, som får en arbejdsskade, vil kunne videreudanne sig og søge i nye retninger. Vi ved, at langt de fleste tilskadekomne gerne vil arbejde. Nu får de muligheden, da vi sikrer de økonomiske forudsætninger for at kunne omskole sig, hvis det er nødvendigt.

I den forbindelse vil jeg også gerne takke ministeren for at lytte til SF under høringerne af det her lovforslag, hvor vi fik klargjort, at tilskadekomne, som kan varetage et arbejde inden for tidligere arbejdsområder på deltid, selvfølgelig også skal have mulighed for at blive visiteret til uddannelsesgodtgørelsesordningen.

Jeg er også glad for, at det lykkedes os at garantere en lettere adgang til erstatning ved vold på arbejdspladsen. Det er særlig godt, at det nu skal være obligatorisk for arbejdspladser, hvor personalet er i særlig risiko for at blive udsat for vold, at medarbejderne er forsikrede mod vold på arbejdspladsen.

Alt i alt er jeg glad for, at vi nu implementerer en række tiltag, som tilsammen skal gøre livet en smule lettere for de mennesker, der under triste omstændigheder rammes af en arbejdsskade, og derfor støtter SF selvfølgelig lovforslaget.

Kl. 13:32

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Der er ingen korte bemærkninger, så vi siger tak til fru Astrid Carøe fra Socialistisk Folkeparti. Jeg byder nu velkommen til fru Charlotte Munch fra Danmarksdemokraterne.

Kl. 13:32

(Ordfører)

Charlotte Munch (DD):

Tak. Lovforslaget, som vi behandler i dag, er en udmøntning af aftalen fra september sidste år, som et bredt flertal i Folketinget, bl.a. med Danmarksdemokraterne, står bag.

Udgangspunktet for aftalen er bl.a. den kedelige statistik, der fortæller, at næsten halvdelen af dem, der kommer ud for en erstatningsberettiget arbejdsulykke, ikke er i ordinær beskæftigelse 5 år efter skaden. Det er trist, men der kan nu gøres noget ved det, nemlig ved at man motiverer tilskadekomne til at tage en kompetencegivende uddannelse. Det skal øge muligheden for at vende tilbage til arbejdsmarkedet, og det sker med en godtgørelse svarende til 83 pct. af den tilskadekomnes hidtidige løn.

Der skal også ske en hurtigere afklaring, og sagsbehandlingstiden skal være kortere. Det skal bl.a. ske ved, at man fastsætter årslønnen på et objektivt grundlag ud fra det bedste indtægtsår ud af de seneste 5 år forud for skaden. Den nye og enkle regel forventer vi vil lette sagsbehandlingstiden meget. Erstatningssystemet forbedres også, ved at mengodtgørelsen bliver øget fra 2035 på grund af den stigende pensionsalder, og ved at erstatningsniveauet for permanente behandlingsudgifter og hjælpemidler bliver hævet.

Endelig nedsættes arbejdsskadeafgiften, og derved bliver arbejdsgiverne ikke belastet af ændringerne i arbejdsskadesystemet, og det har været vigtigt for Danmarksdemokraterne.

Alt i alt er det et godt lovforslag, som udmønter aftalen, og som vi forventer bliver til gavn for de mange, der i dag har svært ved at komme videre efter en arbejdsskade. Derfor støtter Danmarksdemokraterne naturligvis lovforslaget.

Kl. 13:34

Formanden (Søren Gade):

Der er ingen korte bemærkninger, så vi siger tak til fru Charlotte Munch fra Danmarksdemokraterne. Jeg byder nu velkommen til fru Sólbjörg Jakobsen fra Liberal Alliance. Værsgo.

(Ordfører)

Sólbjörg Jakobsen (LA):

Tak. Liberal Alliance er også med i aftalen og deler de intentioner, som der er i forslaget. Det gælder et forbedret system og et forsøg på at løse den meget, meget hårde sandhed, der har været for voldsomme og for mennesker, det har skullet passe på. Det er overordnet et rigtig godt lovforslag. Jeg har en lidt mere forsigtig optimisme, i forhold til hvad virkningen bliver. Derfor er det meget nærliggende for Liberal Alliance, at vi følger det tæt.

Jeg vil ikke sige, at det her er et forslag, der kommer til at løse alle de udfordringer, vi har tænkt os at løse, men det er i hvert fald et forsøg på at løse dem, og det lægger jeg i hvert fald meget vægt på at følge op på. Jeg har også noteret mig mange høringssvar, som netop italesætter, at der er nogle ting, som ville være gode i hvert fald at være opmærksom på.

Det er et stort lovforslag, og der er klart en intention om at nedbringe sagsbehandlingstiden. Det bliver lidt u håndgribeligt, hvor meget vi kan sænke den – hvad kommer det til at sænkes med? – og det tænker jeg også er forbundet med en usikkerhed, der handler om, at der er en del administration, som kommer til at gå ned. Der er ordførere, der flere gange tidligere har nævnt det her med, hvordan vi beregner indtægten, og det kommer helt klart til at være en kæmpe, kæmpe forenkling. Men der er også andre ting, som jeg kan være i tvivl om hvordan bliver forvaltet derude. Der er en klar tilkobling til revalideringsbestemmelserne, som vi kan se bliver forvaltet meget forskelligt ude i praksis, og det er i hvert fald noget, vi har tænkt os at følge meget, meget tæt.

Intentionerne er helt klart gode; dem deler vi. Vi håber også, at det her er et lovforslag, der reelt kommer til at have virkninger, som lever op til intentionerne. Det er klart det, som fokus er på for os. Vi støtter forslaget.

Kl. 13:36

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Der er ingen korte bemærkninger, så vi siger tak til fru Sólbjörg Jakobsen fra Liberal Alliance. Jeg byder nu velkommen til fru Helle Bonnesen fra Det Konservative Folkeparti.

Kl. 13:37

(Ordfører)

Helle Bonnesen (KF):

Vi er alle sammen afhængige af gode arbejdspladser med sikre arbejdsbetingelser. Man skal ikke få skader af at gå på arbejde. Derfor er L 23 en meget vigtig lov og en umiddelbart nem beslutning, for hvis skaden sker tidligt, er det vigtigt, at vi har et godt system, der kan følge op på skaden. L 23 løser på ingen måde alt om arbejdsskader, men det er et rigtig godt første skridt. En af de ting, man stadig kan se af høringerne måske ligger tilbage, er den stadige kritik og sagsbehandlingstiderne, men det skal naturligvis ikke forhindre os i at handle på andre områder. Lovforslaget L 23 om lov om arbejdsskadesikring har jo reelt til formål at indfri de politiske intentioner i arbejdsskadeaftalen og er altså en udmøntning af aftalen fra 2022. Dengang var Konservative med; det er vi også i dag.

Der er dog et par væsentlige forhold, som kræver fokus. Først og fremmest skal de nye ændringer om at indføre en lovfastsat frist for professionelle aktørers medvirken til oplysning af sagerne og om at indføre bødestraf for manglende overholdelse tydeligt kommunikeres til de relevante aktører, for det er vigtigt, at det her kommer til reelt at fungere godt og med det samme. Så kan svarfristen på de 14 dage for private arbejdsgivere måske også give anledning til, at der bliver kigget lidt på definitionen af, hvem der er professionelle, og på, hvor mange dage vi taler om, for de 14 dage er reelt 28 dage ifølge Beskæftigelsesministeriets eget udsagn. Det er vigtigt her, at

vi ikke får nogen virksomheder, der kommer i klemme på grund af teknikaliteter. Konservative opfordrer ministeren til at tage de her kommentarer med i det videre arbejde og støtter forslaget.

Kl. 13:38

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Der er ingen korte bemærkninger. Så vi siger tak til fru Helle Bonnesen fra Det Konservative Folkeparti, og jeg byder nu velkommen til fru Victoria Velasquez fra Enhedslisten.

Kl. 13:39

(Ordfører)

Victoria Velasquez (EL):

Det her lovforslag, L 23, kaldes et forbedret arbejdsskadesystem. Det er vi ikke helt enige i i Enhedslisten, og det er der nogle forskellige grunde til. Der er nogle gode og væsentlige forbedringer, men der er også alvorlige forringelser.

Det er godt, at tilskadekomne nu kan få et tilbud om uddannelsesgodtgørelse til en kompetencegivende erhvervsuddannelse, men kravet om en mengrad på 10 pct. bør afskaffes, da det vil afskære mange tilskadekomne fra at få glæde af ordningen. I stedet bør alle, der på grund af arbejdsskadens følger ikke længere kan arbejde inden for deres hidtidige fag, få muligheden for at kunne få uddannelsesgodtgørelse. Det er også positivt, at børn og unge, der har mistet en forælder som følge af en arbejdsskade, nu får erstatning for tab af forsørger, frem til de fylder 21 år. Det er en forbedring, at der nu beregnes et engangsbeløb til dækning af permanente udgifter til sygebehandling, optræning og hjælpemidler, og at dette beløb dels skal forhøjes, dels skal være så stort, at det dækker livsvarigt, hvor det i dag kun beregnes frem til folkepensionsalderen.

Vi er også tilfredse med, at der nu indføres en voldsskadesforsikring, så ansatte, der har risiko for at blive udsat for vold og trusler om vold fra de borgeres side, som de jo har omsorg for – ja, det kan jo være hele grunden til, at de finder mening i deres arbejde – nu lettere kan få erstatning, og vi mener, at alle arbejdsgivere inden for områder, hvor der er risiko for vold mod ansatte, skal have pligt til at tegne en voldsskadesforsikring, for at det ikke bliver frivilligt for selvforsikrede arbejdsgivere, og vi er også tilfredse med, at kravet om politianmeldelse skal fraviges, så pleje- og omsorgspersonale og andre faggrupper, der har været udsat for vold på deres arbejdsplads, kan få erstatning efter lov om erstatning til ofre for forbrydelser uden at behøve indgive politianmeldelse. Ofte er volden jo sket fra nogle af de borgeres side, som de prøver at passe på, og som de ingen interesse har i at skulle politianmelde.

Så har vi også store forhåbninger til, at det vil gøre noget ved sagsbehandlingstiden, at der nu indføres en 14-dages tidsfrist for besvarelse af anmodning fra Arbejdsmarkedets Erhvervs sikring om oplysninger, og at der indføres bødestraf for at overskride tidsfristen, efter at der er modtaget en rykker. Det er især kommuner, læger, sygehuse og andre arbejdsgivere, der skal indsende oplysninger, som er helt nødvendige for den videre sagsbehandling, og de sene svar bevirker, at sagerne ligger stille unødvendigt længe.

Men vi betragter forslagene om en ændret fastsættelse af arbejdsevnetabet og en ændret årslønsberegning som store forringelser. Det her er regeringens egne tal, og regeringen har selv opgjort, at ca. 20 pct. vil få en lavere erstatning med de nye regler, og det er især lønmodtagere, der har deltidsarbejde, lønmodtagere med tilbagevendende arbejdsløshedsperioder og tjenestemænd, der bliver ramt af de nye regler om arbejdsevnetab og årslønsberegning, og beregningseksempler fra FH, Fagbevægelsens Hovedorganisation, viser, at mange tilskadekomne vil få en markant lavere erstatning, og at de vil miste en eller flere millioner kroner i samlet erstatning. Vi forstår ikke, hvorfor arbejdsevnetabet skal fastsættes med 10-procentsintervaller i stedet for 5-procentsintervaller. Tidsforbruget til denne beregning må være det samme, og en af begrundelserne for

den ændrede årslønsberegning er, at ændringerne vil forkorte sagsbehandlingstiden. Men når man ser på forslaget til en ny årslønsberegning, forekommer det meget bureaukratisk og indviklet og meget mere tidskrævende end de nuværende enkle beregningsregler.

Så tager vi også skarpt afstand fra begrænsningerne i tilskadekomnes ret til at få en sag genoptaget. Det kommer nu til at blive sådan, at man kræver, at tilskadekomne skal dokumentere, at der foreligger nye oplysninger, som indebærer en vis sandsynlighed for, at en genoptagelse vil føre til en ændret afgørelse, og der har vi altså mange tilskadekomne, som ikke har en fagforening eller andre til at hjælpe sig, som ikke har råd til at få hjælp til at kunne vise, hvorfor det er sådan, at deres sag skal genoptages. Der er altså tale om en direkte forringelse af tilskadekomnes retssikkerhed. Baggrunden for forslaget er, at den oprindelige afgørelse bliver fastholdt i næsten to ud af tre sager, men i ca. 30 pct. af sagerne bliver erstatningen forhøjet, og det betragter vi som en begrundelse for, at der ikke skal ske begrænsninger i de nuværende muligheder for genoptagelse. Så mener vi også, det er et alvorligt brud på retssikkerheden med en søgsmålsfrist på de 12 måneder, som jeg også kom ind på tidligere, og at det i forbindelse med den fri proces tager over 12 måneder, og også forsoget omkring forsikringsselskaberne.

Så vi vil gerne støtte de gode ting, men de alvorlige forringelser gør desværre, at vi ikke kan støtte forslaget. Tak.

Kl. 13:44

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Der er ingen korte bemærkninger. Vi siger tak til fru Victoria Velasquez fra Enhedslisten. Jeg byder nu velkommen til fru Katrine Robsøe fra Radikale Venstre.

Kl. 13:44

(Ordfører)

Katrine Robsøe (RV):

Tak for ordet, formand. I Radikale Venstre er vi også en del af den aftalekreds, som lovforslaget her bygger på, og derfor er det nok heller ikke nogen overraskelse, at vi i Radikale Venstre naturligvis støtter lovforslaget. Jeg synes ikke, der er nogen grund til, at jeg begynder at gennemgå endnu en gang, hvad lovforslaget handler om; det er der kolleger her i Folketinget, der tidligere har gjort så fint.

Jeg vil dog fremhæve, at vi naturligvis også i Radikale Venstre kommer til at følge med i og op på, om vi rent faktisk opnår de her målsætninger i forhold til nedbringelse af sagsbehandlingstiden. Det står jo også i aftalen, at vi skal følge op på lige præcis de her ting i aftalekredsen og følge med i det. Derfor synes jeg naturligvis også, at det er en meget naturlig del, vi kommer til at følge med i.

Så er vi naturligvis glade for, at der bliver bedre mulighed for nogle mennesker til at kunne tage en uddannelse og komme videre, hvis skaden er sket. Vi skal gøre alt, hvad vi kan, for, at der ikke sker arbejdsskader, men når de sker, skal vi sikre, at folk har gode muligheder for rent faktisk at skabe sig nye muligheder og komme i en anden beskæftigelse, og at man rent faktisk kan få lov til at tage en ny uddannelse og få et arbejde.

Og så glæder vi os naturligvis også til at se, hvordan den nye voldsskadesikringsordning forhåbentlig også kommer til at forbedre dette område. Tak for ordet.

Kl. 13:46

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Der er ikke nogen korte bemærkninger. Vi siger tak til fru Katrine Robsøe fra Radikale Venstre. Jeg byder nu velkommen til hr. Nick Zimmermann fra Dansk Folkeparti.

Kl. 13:46

(Ordfører)

Nick Zimmermann (DF):

Tak for det. Jamen vi kan selvfølgelig alle sammen blive enige om, at man skal kunne gå på arbejde uden at sætte sit helbred på spil. Det var også et af fokuspunkterne, da vi i foråret indgik den her arbejdsmiljøaftale, for vi skal som samfund selvfølgelig gøre alt, hvad vi overhovedet kan, for at undgå arbejdsskader. Når uheldet så alligevel rammer, skal vi selvfølgelig have et system, der effektivt og hurtigt samler dem op, der bliver ramt af en arbejdsskade, ikke mindst økonomisk. Det var sådan set det udgangspunkt, vi i Dansk Folkeparti gik til forhandlingerne om et nyt arbejdsskadesystem med, og jeg synes egentlig, at vi endte med en ret god aftale – en aftale, som vi udmønter med det her lovforslag.

Ligesom for mange andre var det helt centralt for Dansk Folkeparti at sikre kortere sagsbehandlingstider. Det tager alt for lang tid i dag. Når man har været ude for en arbejdsskade, står man ofte en rigtig usikker situation: Kan man vende tilbage til arbejdsmarkedet? Kan man komme tilbage til sit gamle arbejde? Sådanne spørgsmål kan man jo altså stå tilbage med. Og det er jo så selvfølgelig ikke rimeligt, at man så oven i hatten skal gå og vente alt for længe på en afgørelse for at få klarhed over sin økonomiske situation. Derfor er jeg sådan set rigtig glad for, at vi med den her aftale tager et skridt imod kortere sagsbehandlingstider, herunder med politisk fastlagte mål for sagsbehandlingstiderne i arbejdsskadesager.

En anden vigtig ting, som jeg vil fremhæve, er, at vi med aftalen om lovforslaget gør det klart, at selve formålet med loven altså også er at understøtte, at tilskadekomne kan bevare tilknytningen til arbejdsmarkedet efter en arbejdsskade i det omfang, det er muligt. Derfor er jeg selvfølgelig også glad for, at det med forslaget bliver mere attraktivt for tilskadekomne at tage en kompetencegivende uddannelse, hvis man altså ikke kan varetage det job, som man kom fra. På den måde er jeg sikker på, at vi kan sikre, at flere bibeholder en tilknytning til arbejdsmarkedet.

Endelig vil jeg fremhæve, at vi med forslaget sikrer et højere erstatningsniveau for de udgifter til behandling og hjælpemidler, der kan følge med, når man har været ude for en arbejdsskade. Jeg er særlig glad for, at erstatningen skal afspejle udgifter til behandling i resten af livet og altså ikke kun til pensionsalderen, som det er tilfældet i dag. Behandlingsbehovet forsvinder jo altså ikke nødvendigvis, fordi man går på pension.

Så alt i alt er det en aftale, der er et skridt i den rigtige retning. Tak for ordet.

Kl. 13:49

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Der er ingen korte bemærkninger. Vi siger tak til hr. Nick Zimmermann fra Dansk Folkeparti. Jeg byder nu velkommen til fru Nikoline Erbs Hillers-Bendtsen fra Alternativet. Værsgo.

Kl. 13:49

(Ordfører)

Nikoline Erbs Hillers-Bendtsen (ALT):

Tak for ordet, formand. I Alternativet er vi også med i den her aftale, og vi ser positivt på lovforslaget. Men som flere ordførere også har været inde på, er det ikke, fordi det er en perfekt aftale set fra vores stol. Vi mener også fortsat, at det er vigtigt, at vi kigger på, hvordan vi sikrer retssikkerheden, når vi stemmer et lovforslag som det her igennem, hvor vi i høj grad, for at sikre kortere sagsbehandlingstid, kommer i nærheden af at svigte den retssikkerhed, vi har i dag. Det håber vi, at der er fokus på i det fremtidige arbejde. På trods af det er vi glade for en kortere sagsbehandlingstid, ligesom vi er glade for, at der er bedre vilkår for de ansatte, der arbejder under nogle vilkår, hvor de kan blive udsat for vold, ligesom vi også er glade for

at se det lidt større fokus på en tilknytning til arbejdsmarkedet og det generelle fokus på mere omskoling, når man har en arbejdsskade. Derfor tilslutter jeg mig selvfølgelig lovforslaget. Men jeg mener også, det er vigtigt, at nogle af de pointer, som fru Victoria Velasquez var inde på, bliver taget med i det videre arbejde, fordi jeg i høj grad tilslutter mig den kritik, som kommer fra Enhedslisten. Tak.

Kl. 13:50

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Der er ingen korte bemærkninger. Vi siger tak til fru Nikoline Erbs Hillers-Bendtsen fra Alternativet. Jeg byder nu velkommen til hr. Kim Edberg Andersen fra Nye Borgerlige.

Kl. 13:50

(Ordfører)

Kim Edberg Andersen (NB):

Tak for det, formand. Som man kan høre på kritikken herinde, har alle partier faktisk sagt, at de støtter forslaget, men at de også godt kan se de rådne æbler. Så hvorfor er det, at vi så stemmer for? Ja, det er dybest set, fordi vi har et system nu, som vi alle sammen ved bare slet ikke virker. Bekymringen fra Nye Borgerliges side er ikke stor, for vi har haft en rigtig god forhandler i den lange tid, det tog. Så vi er trykke ved, at det er en god aftale på mange måder. Men nu er jeg jo en af dem, der har prøvet arbejdsskadesystemet. Altså, jeg har prøvet lige pludselig at blive et tal, og jeg har prøvet at blive den, man har skullet putte i en kasse, ikke fordi det var bedst for den, der var ramt af en arbejdsskade, men fordi det enten var billigst eller bedst for andre. Så derfor vil jeg godt komme med tre små nedslag dér, hvor jeg synes, at det er bekymrende.

Det første er, at jeg synes, at det er dejligt, at forsikringsselskaberne kan komme ind over og sætte farten op. For en ting er helt sikker: Hvis man først har været væk fra arbejdsmarkedet i 36 måneder, er det i hvert fald ikke nemmere at komme ind, uanset hvilken uddannelse du får. Tror jeg, at der kommer sager, hvor forsikringsselskaberne misforstår deres rolle? Ja, det tror jeg. Så må vi håndtere det til den tid. Derfor er jeg tryk ved det, når Socialdemokraternes ordfører og vores forhandler siger, at vi tager bestik af det undervejs og får gjort det her system bedre.

Det andet handler om uddannelse. Det er bekymrende, når jeg hører en ordfører fra regeringen – og der tænker jeg ikke på Moderaternes ordfører, som svarede udmærket, men på Venstres ordfører – sige det her om, at man kan bruge en uddannelse til et sporskifte. For ord betyder noget. Og jeg ved, at ministeren nu her efterfølgende kommer op og fortæller mig, at en uddannelse naturligvis ikke kun er et sporskifte, og at de 40 dage, man kan få, er til rigtige uddannelser. Det er nemlig rigtig, rigtig vigtigt. Hvis man er udlært og faglært tømrer eller murer og har brugt 4 år på det, er det jo ikke rimeligt, at man kan få et truckcertifikat og ellers et spark i røven og så komme videre. Undskyld, formand. Jeg vidste, den var gal, lige da jeg sagde det.

Det tredje er, at hvis man er en ung mand, som jeg selv var – nu tager jeg udgangspunkt i min egen historie – der, dengang han fik sin arbejdsskade, sørgede for at arbejde og forsørge sig selv og også havde lidt at lægge til side, så rammer man et indkomstloft. Jeg hørte godt, at Enhedslisten var bekymret for dem med de lave indtægter, men mange håndværkere tjener rigtig mange penge. Altså, jeg har haft lærlinge, som var villige til at knokle dag og nat, og som tjener 1 mio. kr. Men loftet for, hvad de får erstatning for, er 600.000 kr., og det skal vi altså lige tænke på, for idéen med det her er jo at give en erstatning for det, man mister. Og bare fordi nogle mister i den høje ende, behøver man jo ikke at skære alle over en kam. Så ved jeg godt, at lige om lidt vil folk sige: Jamen det er advokater som f.eks. ordføreren for Moderaterne og læger osv., der gør det. Ja ja, men ganske almindelige hårdtarbejdende ufaglærte kan altså også tjene rigtig mange penge, og de skal jo også have erstatning. Så jeg synes,

at vi skal huske at kigge på det senere og få fjernet det loft, sådan at mennesker, der gider at lave noget, også får erstatning efterfølgende. I Nye Borgerlige støtter vi forslaget.

Kl. 13:53

Formanden (Søren Gade):

Tak for det, og der er ingen korte bemærkninger. Vi siger tak til hr. Kim Edberg Andersen fra Nye Borgerlige, og jeg kan så sige til hr. Kim Edberg Andersen, at det er ganske korrekt, at det ord bruger vi ikke i Folketingssalen. Så giver jeg ordet til hr. Lars Boje Mathiesen uden for grupperne. Værsgo.

Kl. 13:53

(Privatist)

Lars Boje Mathiesen (UFG):

Det kan jeg sige, formand, at jeg aldrig kunne finde på at gøre. Jeg bliver tit rost for min smukke røst og min meget ærbødige måde at tale på herinde, så det kunne jeg aldrig finde på.

Nå, men nu til det her lovforslag. Jeg tror, jeg vil starte et lidt andet sted end de andre, og det er med opfølgningen. Må jeg ikke opfordre de partier, som er forligspartier her, til, at de lige følger en anden bedre op på det her, end man gjorde i forbindelse med Vurderingsstyrelsen og de vurderinger, der ligger der, altså, at man lige holder lidt mere hånd i hanke med det her lovforslag, end man har gjort på skatteområdet. For efter at have siddet herinde i nu snart 4 år kan jeg sige, at jeg tit oplever en ting, når vi politikere vedtager noget og indgår en aftale. Det er jo lang tid siden, den her aftale blev indgået; nu bliver den så stemt igennem, og så lægger man det til side, og så bliver der ikke fulgt op på det. Nu har jeg hørt rigtig mange ordførere sige, at det her kommer de til at følge op på, og det er nogenlunde det samme, som man sagde om den skatteaftale, altså, at den skulle man nok følge op på. Alligevel kørte det også af sporet. Så må jeg ikke virkelig, virkelig opfordre til, at dem, som er forligspartier, får fulgt op på det her.

I aftalen står der, at man efter 5 år skal følge op på det med fuldførelse af uddannelser. Jeg synes, det er lang tid. Og faktisk står der, at man om 10 år skal følge op på, om det rent faktisk har haft en positiv beskæftigelseseffekt. Jeg ved slet ikke, om man må det, men jeg tør godt lægge en tyver på, at der nok ikke er nogen, der sidder her i dag, som om 10 år husker, at de skal følge op på den her aftale om beskæftigelseseffekten. Så må jeg ikke anbefale, at man løbende følger lidt bedre op på det her.

Så håber jeg, at man ikke stikker borgerne derude blå i øjnene, hvad angår den her aftale. Det er efter min opfattelse ikke en aftale, som kommer til at revolutionere Arbejdsskandestyrelsen, og den følelse – det er nok vigtigst af alt – som folk derude sidder med, når de kommer i klemme i systemet, tror jeg oprigtigt talt ikke at den her aftale kommer til at ændre. Der er nogle forbedringer i den på nogle områder, og det skal man anerkende. Jeg tror desværre ikke, at den bliver det opgør, som jeg håbede den vil blive, da jeg gik ind til forhandlingerne for lang tid siden. Der var meget omfattende forhandlinger om de her ting. Jeg tror desværre ikke på, at det her er det, der kommer til at løse det. Det synes jeg er ærgerligt, og jeg synes bare, at man skal være ærlig over for folk derude og sige, at der ligger nogle små forbedringer i det, men den der forkromede løsning, som gør, at folk får en følelse af retfærdighed, en følelse af, at når der sker noget for dem, så er der et system, der bakker dem op, ser jeg desværre ikke her.

Kl. 13:56

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Der er ikke nogen korte bemærkninger, så vi siger tak hr. Lars Boje Mathiesen uden for grupperne.

Nå, der nåede lige at blive indtegnet en kort bemærkning, så jeg må bede hr. Lars Boje Mathiesen komme op igen (*Lars Boje*

Mathiesen (UFG): Hjertens gerne). Hr. Tobias Grotkjær Elmstrøm, Moderaterne. Værsgo.

Kl. 13:57

Tobias Grotkjær Elmstrøm (M):

Tak for det. Jeg kunne godt tænke mig lige at stille hr. Lars Boje Mathiesen et spørgsmål. Der blev rettet lidt kritik mod lovforslaget, men hvad tænker du kunne være løsningerne for at forbedre tilskadekomnes rettigheder og få nedsat sagsbehandlingstiderne?

Kl. 13:57

Formanden (Søren Gade):

Jeg har så en lille rettelse. Det hedder: Hvad tænker *hr. Lars Boje Mathiesen*? Og jeg giver nu ordet til hr. Lars Boje Mathiesen.

Kl. 13:57

Lars Boje Mathiesen (UFG):

Tak for det. Jeg synes, at vi skulle have stillet nogle større krav i forhold til den maksimale sagsbehandlingstid. I de sager, hvor der er tab af erhvervssevne, synes jeg der skulle være nogle større krav til forsikringselskaberne om, hvordan de skal levere. Jeg synes helt konkret, at det er nok, at man kan skubbe det 14 dage. Længere tid synes jeg er unødvendigt, og det kunne også være en uge. Jeg synes, at man skulle have vendt det om og spurgt: Når der er folk, der kommer til skade, hvornår mener vi at de skal kunne komme videre i deres liv? Og så skulle man have spurgt: Er det rimeligt, at der er nogle folk, der venter 3, 4, 5 år på det her? Svaret er: Nej, det er det ikke. Skal vi have et loft over det, så der ikke kan gå så lang tid, før de her sager bliver afsluttet? Ja, det synes jeg man skulle have sagt. Så der synes jeg konkret at der er nogle ting, man kunne have gjort anderledes.

Jeg er lidt bekymret for den her visitation til erhvervsrettede uddannelser. Det er ikke, fordi jeg har den største tillid til jobcentrene derude, og du skal jo igennem det her system, og der sidder nogle, der skal beslutte, hvad de lige præcis i deres kommune vurderer kan være erhvervskompetencegivende uddannelser, som kan rykke noget der. Så der er altså nogle områder, som jeg synes man overordnet skal se på. Det var det, som jeg sagde til at starte med.

Kl. 13:59

Formanden (Søren Gade):

Nej. Nu er der ikke flere spørgsmål til hr. Lars Boje Mathiesen, uden for grupperne. Jeg henstiller til, at man trykker sig ind under ordførertalen, og ikke når den er afsluttet.

Der er ikke flere ordførere i ordførerrækken, og derfor giver jeg nu ordet til beskæftigelsesministeren.

Kl. 13:59

Beskæftigelsesministeren (Ane Halsboe-Jørgensen):

Mange tak for det, formand, og tak til hele Folketinget for en rigtig god behandling af lovforslaget. Jeg er glad for, at vi i dag er med til at føre aftalen fra september 2022 ud i livet – en aftale, som er den første aftale på arbejdsskadeområdet i mange år.

Jeg er optaget af, som jeg også kan høre mange af ordførerne har givet udtryk for, at vi har et arbejdsskadesystem, der griber alle, der har været så uheldige at komme til skade eller blive syge af deres arbejde. Med arbejdsskadeaftalen styrker vi og forbedrer arbejdsskadesystemet med en række initiativer, der skal forbedre de tilskadekomnes tilknytning til arbejdsmarkedet, forbedre sagsbehandlingstiderne, som også har været et med god grund omdiskuteret emne i dag, og øge erstatningsniveauet samlet set. Det er et væsentligt succeskriterie, at sagsbehandlingstiden afkortes. Det er jeg ikke alene om at synes, det er der mange der har givet udtryk for på talerstolen i dag, og derfor er den her aftale også vigtig i det fokus. Derfor har vi også fra politisk side taget første skridt i retning af

at skabe lettelse i sagsbehandlingen i Arbejdsmarkedets Erhvervs sikring og dermed medvirke til at nedbringe sagsbehandlingstiden i den enkelte sag og i de meget lange sagsforløb, som vi også ser eksempler på.

Vi tager også de første spadestik til et arbejdsskadesystem, som støtter den tilbagekomne, mulighed for at bevare eller genvinde tilknytningen til arbejdsmarkedet. Det er afgørende for den enkelte, for arbejdspladserne og for samfundet, at vi lykkes med, at der er flere, der efter en arbejdsskade kommer retur og får tilknytning til arbejdsmarkedet.

5 år efter en erstatningsberettiget arbejdsskade er næsten halvdelen af de tilskadede ikke i ordinær beskæftigelse. Det er jo et kæmpe tab, både for den enkelte, men også for arbejdsgiverne og for samfundet, og derfor er der en række initiativer, der skal forbedre arbejdsmarkedstilknytningen, f.eks. ved at etablere en uddannelsesgodtgørelsesordning, der giver mulighed for at omskole tilskadede, der ikke kan varetage et arbejde inden for deres hidtidige fag. Det kan den tilskadede men den her aftale gøre med økonomisk tryghed.

Derudover bliver det også et selvstændigt formål i loven, at tilskadede bevarer tilknytningen til arbejdsmarkedet. Som nævnt er det også et væsentligt mål i arbejdsskadeaftalen, at sagsbehandlingstiderne i arbejdsskadesager bliver forkortet, og derfor har vi i aftalen opstillet to konkrete mål for sagsbehandlingstiden frem mod 2027, og bestyrelsen i Arbejdsmarkedets Erhvervs sikring skal inden udgangen af 2023 opstille delmål, som også vil blive forelagt aftaloppartierne. Flere har været inde på, det er vigtigt at følge op på det her, og det er især også noget, aftalen fra sidste år betoner, og det er også noget af det, der er lagt op til i den her procesplan.

For at understøtte, at vi når målene, gennemfører vi med lovforslaget en række initiativer, der skal bidrage til kortere sagsbehandlingstider og forenkede sagsforløb. Lovforslaget forenkler f.eks. årslønsfastsættelsen, så den i mindre grad er præget af skøn, og vi indfører større intervaller i fastsættelsen af erhvervsnettab. Med lovforslaget indfører vi også en svarfrist for professionelle aktører, såsom læger eller kommuner, og de kan få en bøde, hvis ikke de besvarer en anmodning om oplysninger, som de ligger inde med.

Endelig skal arbejdsskadeaftalen bidrage til et forbedret erstatningssystem, f.eks. ved at arbejdsgivere bliver forpligtet til at tegne end voldskadessikring, hvis deres ansatte er i særlig risiko for at blive udsat for vold på arbejdet af borgere, som de drager omsorg for. Det betyder, at det bliver lettere for den ansatte at få supplerende erstatning uden at skulle politianmelde den borger, som de drager omsorg for. Flere af ordførerne på talerstolen i dag har betonet lige præcis vigtigheden af det, og den opfattelse deler jeg til fulde.

Der indføres også en automatisk forsørgertabserstatning til alle børn og unge, der har ret til erstatning for tab af forsøger, indtil de fylder 21 år.

Med arbejdsskadeaftalen og det her lovforslag er vi kommet et godt stykke vej efter mange år uden aftaler på det her område, og derfor vil jeg gerne sige tak til den brede kreds af partier, der er med i den her aftale. Jeg vil gerne takke for jeres bemærkninger til lovforslaget i dag, og jeg ser frem til en konstruktiv behandling af lovforslaget i Beskæftigelsesudvalget.

Kl. 14:04

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Der er foreløbig to, der har korte bemærkninger. Først er det fru Victoria Velasquez fra Enhedslisten. Værsgo.

Kl. 14:04

Victoria Velasquez (EL):

Tak for det. Jeg er så ikke helt enig – det har jeg sagt i min ordførertale – i forhold til det her med at reducere erstatningen for i hvert fald 20 pct. Men jeg tænker, at ministeren og jeg i hvert fald er enige

om, at kortere sagsbehandlingstider ikke skal være, på bekostning af at der er nogen, der ikke får den erstatning, som de burde få. Her er jeg optaget af den del med den nye § 47. I dag er det nemlig sådan, at der i lov om arbejdsskadesikring ikke er nogen regler eller tidsfrister for, hvornår en afgørelse fra Arbejdsmarkedets Erhvervs sikring eller fra Ankestyrelsen skal indbringes for domstolene. Med lovforslaget lægges der op til, at den administrative klageadgang skal være opbrugt, før der kan anlægges en sag ved domstolene, og det betyder, at der først skal klages til Ankestyrelsen, før sagen kan indbringes for domstolene, og at tilskadede har en frist på 12 måneder efter afgørelsen, og det gør, at jeg er bekymret i forhold til fri proces. Er ministeren åben for at se på, om vi kunne lave en dispensation eller noget andet, for at vi ikke rammer dem, der søger fri proces?

Kl. 14:05

Formanden (Søren Gade):
Ministeren.

Kl. 14:05

Beskæftigelsesministeren (Ane Halsboe-Jørgensen):

Tak for spørgsmålet. Som jeg har fået det oplyst, er det sådan, at hvis man søger fri proces, kan man over for nævnet, der behandler ens ansøgning om lige præcis det, nævne, at der er en søgsmålsfrist, og så bør nævnet hastebehandle ens sag. Men lad mig vende tilbage, så spørgeren også har på skrift, at det er den måde, som det er indrettet på i dag, og så kan vi tage en videre dialog om emnet.

Kl. 14:05

Formanden (Søren Gade):
Fru Victoria Velasquez.

Kl. 14:05

Victoria Velasquez (EL):

Tak for det. Det kunne jeg i så fald godt tænke mig at få skriftligt, altså hvordan borgeren så bliver sikret en hurtigere proces i forhold til at få fri proces og hvordan borgeren så bliver oplyst om den rettilighed. Alene bare det her lovforslag er komplekst og på rigtig mange sider, og hvis man i forvejen har været ude for at få en arbejdsskade, er det ikke altid ressourcer, der er det, man har allerflest af. Så om det er en del af det brev, borgeren får, og hvordan borgeren bliver oplyst, må også gerne stå i svaret. Tak.

Kl. 14:06

Formanden (Søren Gade):
Ministeren.

Kl. 14:06

Beskæftigelsesministeren (Ane Halsboe-Jørgensen):

Men det synes jeg vi skal aftale at tales ved om og lave en opfølgning på på skrift, så spørgeren har præcis det, der også er blevet oplyst mig som minister, og så kan vi jo med udgangspunkt i det tage en videre drøftelse af spørgsmålet.

Kl. 14:06

Formanden (Søren Gade):
Hr. Lars Boje Mathiesen, uden for grupperne, værsgo.

Kl. 14:06

Lars Boje Mathiesen (UFG):

Tak. Jeg er glad for, ministeren siger, at der skal følges op på det her. I aftalen står der det her om 5-årig opfølgning og en 10-årig evaluering. Er ministeren enig i, at det måske vil være en fordel at følge op på, hvad det har for en beskæftigelseseffekt, inden de 10 år, hvor man skal evaluere det?

Kl. 14:07 Det er vedtaget.

Formanden (Søren Gade):
Ministeren.

Kl. 14:07

Beskæftigelsesministeren (Ane Halsboe-Jørgensen):
Jeg synes faktisk, at der både på sagsbehandlingstider og på beskæftigelseseffekt er lagt op til, at det ikke bare er et spørgsmål om, at nu læner vi os tilbage, og så lader vi tiden gå, og så på et eller andet tidspunkt følger man op. Der er faktisk lagt op til både mål og delmål osv. Men det er også vigtigt at understrege, hvis det er uddannelsessporet, som spørgeren spørger til, at der jo er nødt til at gå en rum tid, hvis det f.eks. er en fuld faglært uddannelse, som der er en, der starter på, og så er det først efter f.eks. 3½ år, at man skal ud at prøve af, om man kan få job på baggrund af det. Men ganske som spørgeren betonedede i sit indlæg, vil jeg i hvert fald også godt understrege herfra, at de mål, der er sat op med den her aftale, som er den første af sin slags i mange år, er skrevet ind, fordi de politisk vurderes at være rigtig vigtige. Og derfor er det også min klare intention, at der skal følges nidkært op på dem.

Kl. 14:08

Formanden (Søren Gade):
Hr. Lars Boje Mathiesen.

Lars Boje Mathiesen (UFG):

Det er jeg glad for. Et andet område er arbejdstageres mulighed for at få erstatning uden at politianmelde, som jeg også synes er et vigtigt element i det her. Vi ser desværre et stigende antal eksempler derude på, at der er vold i forhold til dit arbejde, når du arbejder for det offentlige. Jeg kunne godt tænke mig at spørge: Ser ministeren mulighed for, at vi skal begynde at have en større pligt til, at arbejdsgivere altid indberetter sager omkring vold og trusler mod arbejdstagere derude?

Kl. 14:08

Formanden (Søren Gade):
Ministeren.

Kl. 14:08

Beskæftigelsesministeren (Ane Halsboe-Jørgensen):
Altså, det, den politiske aftale fastlægger, er, at der nu kommer en pligt til at tegne en voldsskadeforsikring for de arbejdsgivere, hvis ansatte har en særlig risiko for at møde vold, f.eks. i arbejdet med de borgere, som de drager omsorg for. Og der er så lavet en liste over, hvilke det drejer sig om. Men arbejdsgiverne er altid inden for mulighedsspektret af at gøre det, uanset om de står på listen eller ej, og det gælder jo både offentlige og private arbejdsgivere. Den aftale, som en række partier bakkede op om sidste år, rammer en god balance, synes jeg. Men det er vigtigt at understrege, at muligheden er åben for alle.

Kl. 14:09

Formanden (Søren Gade):
Tak for det, og der er ikke flere korte bemærkninger, så vi siger tak til beskæftigelsesministeren.

Der er ikke flere, der har bedt om ordet, og derfor er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Beskæftigelsesudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

2) 1. behandling af lovforslag nr. L 31:

Forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen. (Sækelse af klasseloftet i børnehaveklassen og på 1.-2. klassetrin).

Af børne- og undervisningsministeren (Mattias Tesfaye).
(Fremsættelse 04.10.2023).

Kl. 14:09

Forhandling

Formanden (Søren Gade):

Forhandlingen er åbnet.

Den første ordfører er fru Sara Emil Baaring fra Socialdemokratiet.

Kl. 14:10

(Ordfører)

Sara Emil Baaring (S):

Tak for ordet. Den 28. september 2022 besluttede den socialdemokratiske mindretsregering i samarbejde med Venstre, Socialistisk Folkeparti, Radikale Venstre, Det Konservative Folkeparti og Liberal Alliance at sænke klasseloftet i folkeskolen til 26 elever i børnehaveklassen og i 1. og 2. klasse. Denne beslutning blev truffet med forståelsen for, at en stærk start i skolen understøtter børnenes faglige og sociale udvikling. Denne beslutning vil danne grundlaget for en god undervisning og trivsel blandt vores yngste skolebørn.

Vores børns uddannelse og trivsel er en af vores vigtigste opgaver som samfund, og vi skal sørge for, at vores børn får den bedst mulige start på deres skoleliv, og det inkluderer og sikrer, at de får den nødvendige opmærksomhed og støtte fra deres lærere. Som skolelærer ved jeg, hvor svært det kan være at nå alle elever i en klasse med et højt elevtal. Det kan være udfordrende at give den enkelte elev den individuelle opmærksomhed og undervisning, som de har brug for. Med færre elever i klassen vil lærerne have bedre mulighed for at tilpasse undervisningen til den enkelte elevs behov.

Vores ambition er, at vi kan sikre, at ingen elever bliver overset. Jeg har selv oplevet den store forskel, det kan gøre for eleverne, når der er et lavere elevtal i klassen. Eleverne skal føle, at de har større mulighed for at deltage aktivt i undervisningen. Det skaber en positiv læringskultur, hvor eleverne trives og udvikler sig både fagligt og personligt.

Konkret foreslår dette lovforslag at indføre en ny § 17, stk. 1, i folkeskoleloven, som siger, at antallet af elever i børnehaveklassen og på 1. og 2. klassetrin ved skoleårets begyndelse ikke må overstige 26 elever. Der vil dog være særlige tilfælde, hvor antallet 26 elever må overskrides. Det kunne f.eks. være i forbindelse med nytillflyttede elever i løbet af et skoleår. Dermed skabes der ikke ustabilitet hos vores mindste skolebørn med nye klassekammerater, der automatisk vil udløse en ny klasseopdeling og al den usikkerhed, som det vil medføre.

Med indførelsen af et klasseloft kan vi sikre, at skolebørnene med ny skoletaske med forventninger til første skoledag og det fine penalhuse med nye farveblyanter ikke skal mødes med oplevelsen af ikke at blive set og hørt. De skal mødes af voksne, der har tid og overskud til dem. Det vigtigste for denne første tid som et nyt skolebarn må være at vænne sig til ens nye rolle som skoleelev. Skolen skal opleves og mærkes som et sted, man ønsker at være som barn.

Dette lovforslag handler om at prioritere vores børns trivsel og uddannelse, og det handler om at give dem den bedst mulige start på deres skolevej. Det handler om at sikre, at de bliver set, hørt og støttet i deres læringsproces. Eleverne skal dannes menneskeligt og fagligt, og det vil det her lovforslag være med til at skabe mulighederne for. På den baggrund kan jeg meddele, at Socialdemokratiet bakker op om dette lovforslag, og så skal jeg i øvrigt hilse fra Radikale Venstre og sige, at de ligeledes bakker op.

Kl. 14:13

Formanden (Søren Gade):

Der er ingen korte bemærkninger, så vi siger tak til fru Sara Emil Baaring fra Socialdemokratiet. Og jeg byder nu velkommen til fru Anni Matthiesen for Venstre.

Kl. 14:13

(Ordfører)

Anni Matthiesen (V):

Tak for ordet. Som den sidste ordfører også var inde på, står vi nu her med et lovforslag, hvor vi ønsker at sænke klasseloftet i indskolingsklasserne, og det betyder altså fra børnehaveklassen til og med 2. klasse. Fremover vil der så være maksimalt 26 elever i disse klasser; dog kan man i særlige tilfælde få lov til at gå op til 28 elever. Det kan f.eks. være i forbindelse med, at en elev flytter skole midt i skoleåret. Ud over det kræver det selvfølgelig også, at der er den her form for fleksibilitet, for at få det hele til at gå op.

Jeg tror, vi alle sammen godt ved, at jo flere børn der er i klassen, jo mere kræver det selvfølgelig også af de enkelte lærere at nå alle børnene. Jeg var selv så heldig, da jeg gik i skole, at vi var 13 elever i klassen. Så langt når vi nok ikke ned, og det kan selvfølgelig også have sine ulemper at være så få. Men jeg vil sige, at med det her lovforslag sikrer vi i hvert fald, at man især i forhold til de første år af et barns skoleliv får skabt noget mere tryghed og forhåbentlig bedre muligheder for trivsel. Jeg håber derudover også, at det sammen med de initiativer, som vi jo har fremlagt her for nylig i folkeskoleudspillet, kan være med til at give endnu mere ro i klasserne og dermed understøtte læringen i klasserummet.

Venstre støtter lovforslaget.

Kl. 14:14

Formanden (Søren Gade):

Der er ikke nogen korte bemærkninger, så vi siger tak til fru Anni Matthiesen fra Venstre. Og jeg byder nu velkommen til hr. Rasmus Lund-Nielsen fra Moderaterne.

Kl. 14:14

(Ordfører)

Rasmus Lund-Nielsen (M):

Tak for ordet. Det er afgørende, at børn får den allerbedste skolestart. Der er mange veje til en god start på skolelivet, og en af dem er, at der er mere tid til den enkelte elev, så de hver især kan blive set med de behov, de har. Tiden i indskolingen er afgørende for at understøtte børn i deres udvikling, og det er i denne tid, at børnene begynder at danne grundlaget for deres fremtidige udvikling og deres forståelse af verden omkring dem. En sænkelse af klasseloftet forbedrer betingelserne for, at tiden bliver god for så mange børn som muligt, og en lille klass størrelse i de første skoleår kan have en afgørende indflydelse på børnenes muligheder for at lære og trives.

Forskning har tidligere kortlagt, at forskellen mellem store og små klasser er mærkbar. Vi ser f.eks., at der er en sammenhæng mellem klass størrelserne og testresultaterne i læsning og matematik, og i dag forlader hver syvende elev som bekendt folkeskolen uden basale færdigheder i de to fag. I de små klasser, hvor der er mere tid pr. elev, er risikoen for støj og forstyrrelser også mindre. Uro i klassen er det, som eleverne selv peger på som den største

udfordring i forhold til trivsel i skolen. Og eleverne kan også føle sig tryggere i mindre miljøer, der gør børnene mere selvsikre og ansporer dem til at deltage mere aktivt i undervisningen. Samtidig har klass størrelsen betydning for sandsynligheden for, at man kommer i en ungdomsuddannelse, og antallet af års uddannelse vokser, hvis man har gået i en lille klasse.

Derfor glæder det mig, at vi i dag behandler L 31, som udmønter en bred aftale mellem flere af Folketingets partier. En sænkelse af klasseloftet til 26 elever i indskolingen vil give lærerne øget mulighed for at arbejde mere individuelt med børnene og identificere eventuelle udfordringer tidligt. Og forhåbentlig kan det være et af flere virksomme tiltag, der kan gøre, at færre i fremtiden forlader folkeskolen uden at have basale færdigheder på plads.

Moderaterne støtter forslaget. Tak for ordet.

Kl. 14:16

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Der er ingen korte bemærkninger, så vi siger tak til hr. Rasmus Lund-Nielsen fra Moderaterne. Og jeg byder nu velkommen til hr. Sigurd Agersnap fra Socialistisk Folkeparti.

Kl. 14:16

(Ordfører)

Sigurd Agersnap (SF):

Tak for det, formand. Vi kan råbe og larme, men kan vi råbe politikerne op? Sådan så jeg det stå på et banner, en skoleelev havde taget med til demonstration, og jeg synes, det er et meget godt citat i dagens anledning – ikke kun, fordi lovforslaget her jo handler om, at man kunne råbe politikerne op og gøre noget ved klass størrelserne, men også, fordi det handler lidt om, at skoleelever både kan råbe og larme.

Har man svært ved at forestille sig, hvordan det er at være i et klasselokale med 27 andre børn, så kan man måske tænke lidt på, hvordan man selv reagerer i bare et storrumskontor. Jeg har i hvert fald den erfaring, at der ikke skal meget til, før jeg mister koncentrationen. Det kan være ved nabobordet, hvor de taster lidt for hårdt på tastaturet, nogle, der trækker vejret for tungt, eller nogle, der slubrer kaffen. Alt sammen kan gøre, at koncentrationen ryger. Og så skal man bare forestille sig at sidde i et klasselokale med 27 andre børn.

Børn i den danske folkeskole sidder hver dag i nogle af de mest forstyrrende storrumskontorer i hele landet. I mere end 1.400 klasser i det her land var der sidste år mere end 26 elever i klasselokalet. Det er i omegnen af 40.000 børn, som går i en klasse med mere end 26 elever – ofte også i lokaler, som ikke er egnet til så mange elever. 350 af klasserne var 0.-2. klasse, altså børn i alderen 5-9 år, som lige er begyndt deres rejse igennem uddannelsessystemet. Hvis ikke skolen i sig selv er overvældende, når man møder den første gang som lille ny elev på 6 år, så er et propfyldt klasselokale det desværre for rigtig mange.

De tidligere talere har også været inde på spørgsmålet om, hvad vi ved fra forskningen at de store klasser betyder for børnene. Vi ved, at det betyder en lavere faglighed og en dårligere social sikkerhed og selvtillid. Og vi ved også, at det sænker sandsynligheden for, at eleverne senere gennemfører en ungdomsuddannelse. Hvis man lytter til nogle af fagpersonerne i vores folkeskole, lærerne eller pædagogerne, siger de også enstemmigt i høringssvarene, at med færre elever i klasserne så kan lærerne og pædagogerne selvfølgelig nå mere; de kan komme tættere på den enkelte elev, på deres hverdag, på deres trivsel og på deres læring.

Det er godt, at vi har forskningen med os, men det er jo heller ikke raketvidenskab. Mindre klasser giver mere tid til den enkelte barn, men det gør også noget ved den virkelighed, vi har er i rigtig mange skoler, nemlig at vi ikke har rammerne til meget store klasser. Og derfor er dagen i dag på mange måder historisk. Klasseloftet har

ikke været ændret siden 1975, og det gør vi noget ved i dag. På rigtig mange områder tænker vi selvfølgelig i vores samfund, at verden bevæger sig fremad, og at vores velfærdssamfund er bedre i dag end i 1970'erne, og det er det jo også. Vi har en folkeskole, som lykkes med rigtig mange ting. Men det, at der i dag sidder flere elever i hver klasse end i 1980'erne, er ikke et af de steder, hvor det er gået fremad. Det, at vi stadig væk har kæmpestore klasser, er heller ikke et af de steder.

Derfor er vi i SF meget glade for at kunne gøre noget ved klasse-loftet for de nye skolebørn, som efter næste sommer starter i skole. Dem sikrer vi nu ikke starter i en klasse med 28 elever, men maksimalt med 26 elever. Det er jo et bevis på, at man kunne råbe os op, at man kan gøre noget ved klasseloftet, og at det, vi gør herinde, er vigtigt, at politik kan gøre en forskel for mennesker i virkeligheden og for børn. For os er det her et tegn på, hvad man kan få ud af at investere i vores velfærdssamfund; hvis man ikke bruger penge på skattelettelser, men faktisk på at løfte kvaliteten af velfærden, kan det også mærkes derude. Det koster selvfølgelig noget, 132 mio. kr. årligt for at være mere præcis, men det er hver en krone værd.

Det her lovforslag løser selvfølgelig ikke alle udfordringer på vores skoler. Vi er glade for det folkeskoleudspil, regeringen har præsenteret, som adresserer mange flere af dem, men det her et af de vigtige skridt på vejen til at sikre en bedre start i skolen og på hele uddannelsesstiværrelsen for rigtig mange børn. Det har vi været optaget af i SF i mange år, og derfor er vi glade for lovforslaget, som det ligger her i dag. Og jeg skulle hilse fra Alternativet og Enhedslisten og sige, at de også er for lovforslaget.

Kl. 14:21

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Der er en enkelt kort bemærkning fra hr. Lars Boje Mathiesen, uden for grupperne. Værsgo.

Kl. 14:21

Lars Boje Mathiesen (UFG):

Tak. Det, der får mig til at tage ordet, er SF's afsluttende bemærkning om, hvad man kan bruge pengene på, hvis man ikke giver skattelettelser. Så kunne jeg godt tænke mig at høre: Vil SF være med til at lave et beslutningsforslag, hvor vi måske sænker det til 25 eller 24 og så finansierer det ved at fjerne partistøtten?

Kl. 14:21

Formanden (Søren Gade):

Ordføreren.

Kl. 14:21

Sigurd Agersnap (SF):

SF's politik er, at vi mener, at klasseloftet skulle ned på 24, og at det skulle gælde hele vejen op igennem uddannelsessystemet. Vi har også et forslag til, hvordan man kan kigge på folketingspolitikeres vilkår, men partistøtten er ikke noget, vi ellers bruger til at finansiere vores forslag. Jeg tror også, man skal passe på med at finansiere store beløb med ret små besparelser. Jeg er ikke sikker på, at det, hr. Lars Boje Mathiesen lægger op til, egentlig går op pengemæssigt.

Kl. 14:22

Formanden (Søren Gade):

Hr. Lars Boje Mathiesen.

Kl. 14:22

Lars Boje Mathiesen (UFG):

Jeg tror ikke, det er så meget galt. Altså, partistøtten er på, er det 241 mio. kr.? Det her forslag om at sænke det er på 132 mio. kr. Jeg ved godt, det bliver dyrere, hvis man skal sænke det fra 28 til 24, men

det er en finansiering, der vil nå et stykke ad vejen. Og vi kan også gå ind og kigge på nogle andre vilkår og så måske finansiere det der.

Men jeg synes, det er rimeligt, at man i den ligning – når man siger, at der bare ikke skal ske skattelettelser – også kigger på: Hvordan er det, det offentlige bruger de her 1.320 mia. kr., som vi nu har? For så kan vi godt finde 132 mio. kr.; det er ikke noget problem.

Kl. 14:22

Formanden (Søren Gade):

Ordføreren.

Kl. 14:22

Sigurd Agersnap (SF):

Jamen det synes jeg er helt fair, altså at man i økonomiske diskussioner selvfølgelig også kigger på, hvad det offentlige bruger pengene til. Det, vi bare kan se på den lange bane i dansk økonomi, er, at den offentlige velfærd har været underfinansieret med 23 mia. kr., hvis den skulle følge med den private velstandsudvikling, og også, at hvis vi skal sørge for, at vores velfærd udvikler sig, så kræver det, at vi prioriterer det og ikke skattelettelser. Det var egentlig bare det, jeg prøvede at sige.

Kl. 14:23

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Der er ikke flere korte bemærkninger, så vi siger tak til hr. Sigurd Agersnap fra Socialistisk Folkeparti. Jeg byder nu velkommen til fru Marlene Harpsøe fra Danmarksdemokraterne.

Kl. 14:23

(Ordfører)

Marlene Harpsøe (DD):

Tusind tak. Forslaget her udmønter jo en politisk aftale, der er indgået i den daværende folkeskoleforligskreds. Med forslaget sænkes klasseloftet for nye årgange i folkeskolen fra skoleåret 2024/25 til 26 elever i 0.-2. klasse, dog med mulighed for op til 28 elever i særlige tilfælde. For grundskolens øvrige klassetrin gives der ligeledes mulighed for, at der i særlige tilfælde kan dispenseres for klasseloftet på 28 elever, så der maksimum er 30 elever i en klasse. Formålet med at tillade et forhøjet klasseloft i de her særlige tilfælde er at give skolerne og kommunerne noget albuerum og fleksibilitet for at sikre, at eksisterende klasser ikke splittes op i meget små klasser med færre timer til følge.

I Danmarksdemokraterne stemmer vi for forslaget. Vi er oprigtigt optaget af, at alle skoleelever har et godt forløb igennem skoletiden, og det gælder både for de mindste, men også for de ældste i folkeskolen. Det styrker indlæringen, men det styrker i høj grad også trivlsen. Så det er positivt, at klasseloftet sænkes, så lærere så vel som skolepædagoger får nogle bedre forudsætninger for at arbejde med den enkelte elevs faglige, personlige og sociale trivsel og sætte ind med rettidig støtte, når der er behov for det.

Når det så er sagt, er der jo også i dag mulighed for, at man ude i de enkelte kommuner kan prioritere anderledes, for man kan faktisk lokalt sænke klasseloftet yderligere, hvis man gerne vil det. Det har vi i hvert fald gjort i Helsingør Kommune, hvor jeg selv er valgt ind ud over at være i Folketinget. Det er jo positivt, og man kan faktisk gøre det endnu bedre, man kan sætte klasseloftet endnu lavere, hvis man vil det. Men det er også positivt, at der er en fleksibilitet indbygget, så hvis der lige pludselig flytter en ny familie med to børn til byen, og der i en klasse allerede er nået et maksimum i forhold til det antal elever, der skal være i klassen, kan man være fleksibel og sige: Nu sætter vi lige en enkelt mere ind i klassen, så man ikke skal splitte de her klasser op. Det er vigtigt med den lokale fleksibilitet.

Helt overordnet set støtter vi i Danmarksdemokraterne forslaget om et sænket klasseloft i de mindste klasser, fordi det giver bedre

forudsætninger for, at lærere og pædagoger kan følge den enkelte elevs faglige, personlige og sociale trivsel, men også, fordi det er godt for den enkelte elev. Det var indstillingen herfra.

Kl. 14:26

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Der er ingen korte bemærkninger, så vi siger tak til fru Marlene Harpsø fra Danmarksdemokraterne. Jeg byder nu velkommen til fru Helena Artmann Andresen fra Liberal Alliance.

Kl. 14:26

(Ordfører)

Helena Artmann Andresen (LA):

Tak for det. Liberal Alliance har indgået den her aftale med folkeskoleforligskredsen om at sænke klasseloftet fra 0. til 2. klasse, altså fra 28 elever til 26 elever. Vi skal være ærlige at sige, at det ikke er noget, der er groet omme i vores baghave; dog er vi glade for, at aftalen er blevet meget fleksibel, så det ikke automatisk, hvis der kommer en nyttilflyttet elev ind i en klasse med 26 elever, udløser to meget små klasser.

Grundlæggende har vi egentlig tillid til, at skolerne selv kan vurdere, hvor mange børn der skal gå en klasse, men det kræver altså også, at skolen har økonomien til det. Derfor ønsker vi i Liberal Alliance, at skolerne bliver selvejende, så skolerne kender deres økonomi en del år ud i fremtiden. Men som sagt er vi en del af aftalen, hvor intentionen er god, og vi stemmer selvfølgelig for.

Kl. 14:27

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Vi siger tak til ordføreren. Den næste ordfører er fru Lise Bertelsen fra Det Konservative Folkeparti. Velkommen.

Kl. 14:27

(Ordfører)

Lise Bertelsen (KF):

Tak for ordet, formand. Med det her lovforslag, som mange andre nu allerede har været inde på, udmønter vi en bred – og det er jo dejligt – politisk aftale om at sænke antallet af elever i børnehaveklassen og på 1. og 2. klasstrin fra her 28 elever til 26 elever. Og det er jo med et »cirka«, fordi der er indbygget en fleksibilitet, som vi synes er rigtig vigtig.

Det Konservative Folkeparti, der er med i den her aftale, ser positivt på at sænke klasseloftet netop i bestræbelser på, at alle børn har mulighed for at få en rigtig god skolestart, hvor færre børn i klasserne vil kunne give mere ro og tid til det enkelte barn, så man netop understøtter børnenes sociale, faglige og trivselsmæssige udvikling. Det Konservative Folkeparti bakker op om lovforslaget.

Kl. 14:28

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Tak til ordføreren. Der er ingen korte bemærkninger. Den næste ordfører er hr. Mikkel Bjørn fra Dansk Folkeparti. Velkommen.

Kl. 14:28

(Ordfører)

Mikkel Bjørn (DF):

Tak for det. Vi er samlet for at drøfte et lovforslag, der rører ved selve hjertet af vores samfund, nemlig vores børn, deres fremtid og deres uddannelse. Jeg står her med en dybtfølt bekymring; en bekymring, som er vokset i takt med de mange rapporter om elevers mistrivsel i folkeskolen. Det er vores ansvar og vores pligt at sikre, at vores skoler er steder, hvor alle børn kan trives og lære. Med dette lovforslag tager vi et skridt, måske et lille skridt, men dog et skridt i den rigtige retning for en bedre folkeskole.

Uro i klasserne er, som flere undersøgelser har vist, en af de primære årsager til mistrivsel i folkeskolen, og det er helt forståeligt. Forestil jer, hvordan det må være at forsøge at koncentrere sig, når der konstant er uro omkring en. Det oplever vi indimellem selv her i Folketingssalen. Og ja, det er en udfordring at skabe et læringsmiljø, der er roligt og koncentreret, når der er 28 eller flere elever i en klasse. Med de rammer, vores lærere har i dag, er det svært at forberede undervisningen til så mange forskellige elever, som alle har forskellige behov, niveauer og også diagnoser. Vores lærere gør en stor indsats hver dag, men de kæmper en kamp, der indimellem er op ad bakke, og hvem betaler prisen? Det gør vores børn, især vores børn med særlige behov. De bliver tabt i systemet, fordi der hverken er tilstrækkelig tid eller tilstrækkelige ressourcer til at imødekomme deres individuelle behov. Samtidig er der heller ikke mulighed for at dygtiggøre de elever med størst potentiale.

Det er vores pligt at give vores børn de nødvendige redskaber til at lykkes, og en del af løsningen er dette lovforslag om at sænke klasseloftet. For ved at have færre elever i hver klasse vil lærerne have mere tid til den enkelte elev. Det vil give de yngste elever en mere tryk og rolig start i skolen, og det vil gøre det lettere at skabe et godt læringsmiljø til både at kunne udvikle sig menneskeligt og fagligt.

Derfor støtter vi i Dansk Folkeparti dette lovforslag. Det er dog ikke nok. Vi bliver også nødt til at se på, hvordan vi kan styrke lærernes kompetencer og ressourcer, så de bedre kan håndtere udfordringerne med den stigende mistrivsel. Vi skal sikre, at vores lærere har de værktøjer og ressourcer, de har brug for, til at skabe et læringsmiljø, der favner alle elever, uanset om de har særlige behov eller ej. Vi skal sikre, at vores skoler er steder, hvor alle elever kan trives og føle sig som en del af fællesskabet. Vores folkeskoler skal have de nødvendige ressourcer til at bekæmpe den stigende mistrivsel, men Rom blev ikke bygget på en dag.

Dansk Folkeparti stemmer for dette lovforslag, da det er et skridt i den rigtige retning for en bedre folkeskole for vores børn. Tak for ordet.

Kl. 14:31

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Vi siger tak til ordføreren. Der er ingen korte bemærkninger. Næste ordfører er hr. Kim Edberg Andersen fra Nye Borgerlige. Velkommen.

Kl. 14:31

(Ordfører)

Kim Edberg Andersen (NB):

Tak for det, formand. Nå, jeg vil komme med konklusionen først. Indtil videre stemmer jeg gult til lovforslaget, og hvorfor gør jeg det? Der er jo ikke nogen mennesker, der er imod, at der bliver ro i folkeskolens klasser; det er der ingen mennesker, der kan være imod, hvis det er det, der skal til, for at vores børn har en god skoledag. Der er også en eller anden socialistisk kongstanke i, at vi herindefra skal bestemme lige præcis, hvor mange der skal være, i stedet for måske, og nu tænker vi jo lidt ud af boksen, egentlig lige at lade skolerne selv tage beslutningen. Altså, det er jo en vild tanke herinde, at vi folketingsmedlemmer ikke ved bedst, men nu kan I lige lade den ruge lidt, også til andre lovforslag. Det kunne godt være, at fagpersonalet rundt omkring også en gang imellem havde nogle gode idéer til tingene. Mest af alt stemmer jeg gult, fordi vi har sådan en ting herinde, hvor man, hvis man ikke er med i et forlig, slet ikke må være med til at snakke om tingene. Så vi har slet ikke fået lov til at være med til at snakke om det her, og så er det jo svært bagefter at stå at være storrosende heroppe over for den gode proces og det, vi er kommet frem til, for det måtte vi ikke være med til.

Så i Nye Borgerlige stemmer vi gult, for vi siger selvfølgelig ikke ja til noget, vi ikke må være med til at diskutere. Vi siger heller ikke ja til socialistiske kongstanker om mere stat og mindre menneske. Men mest af alt kommer vi altså ikke til at sige ja til, at vi tror, vi kan løse alting fra Folketingets talerstol, når vi har fagprofessionelle derude, som nok kunne gøre det meget bedre. Tak for ordet.

Kl. 14:32

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Vi siger tak til ordføreren. Den næste er hr. Lars Boje Mathiesen, uden for grupperne. Velkommen.

Kl. 14:32

(Ordfører)

Lars Boje Mathiesen (UFG):

Tak, formand. Uro i klasserne er et kendt fænomen i folkeskolen. Jeg har knap 20 års erfaring i den danske folkeskole, så her kan jeg tale lidt af erfaring.

At rykke elevtallet fra 28 til 26 i indskolingsklasserne kan sagtens være et redskab til, at lærerne får bedre tid til hver elev. Det er klart. Men det kommer virkelig an på, hvem de 26 elever er, der er i klassen. Med den politik, som man stadig har på inklusionsområdet her, så skal vi langt længere ned, hvis lærerne skal have mulighed for at føre en kvalitetsmæssigt forsvarlig undervisning derude. Så spørger man selvfølgelig: Hvad skal tallet så være på? Mit bud er, at vi skal ned og ligge på omkring 20-22 elever. Hvis vi når derned, er det min erfaring, at så kan du føre en undervisning, som vil være langt bedre, både kvalitetsmæssigt og også socialt i forhold til at få klassen til at fungere.

At få elevtallet derned, kræver, at kommunerne vælger at begynde at prioritere pengene til det i stedet for til et øget antal akademikere, et øget antal journalister i kommunen. Jeg kommer fra Aarhus. Der har de flere journalister ansat i Aarhus Kommune, end vi har på byens avis. Det siger lidt om, hvor grelt det står til. Så ude i kommunerne kan man begynde at prioritere midlerne på den grundlæggende kerneveffærd.

Vi har verdens højeste skattetryk i Danmark – verdens højeste skattetryk – og alligevel siger vi til vores børn og unge, når de skal gå i den danske folkeskole, at der skal de være sammen med 26 eller 28 elever, hvoraf en betydelig andel har så store problemer, at de ikke burde være i de klasselokaler. Og konsekvensen ser vi: Der er en stigende tilgang til privat- og friskoler, og det er der, fordi der er et stigende antal forældre derude, der siger, at det her vil de ikke byde deres barn. Jeg synes, det er ærgerligt, for jeg kan godt lide den danske folkeskole. Jeg synes, det er et vigtigt dannelsesaspekt. Jeg kan også godt lide friskolerne og privatskolerne. Men man skal ikke skyde på friskolerne og privatskolerne, når svaret ligger i at forbedre den danske folkeskole. Og midlerne er derude.

Jeg kan give et andet konkret eksempel. I kommunen, hvor jeg kommer fra, er man gået fra tidligere at have en skoleinspektør og en viceinspektør, og så sad der måske en enkelt sekretær på kontoret. Nu har vi et ledelsesteam på seks ledere, og de har så travlt med at være ledere og få det til at fungere, at de ikke har tid til at være ledere for den organisation, de rent faktisk skulle lede. Det er en vanvittig forøgelse af ledere på en enkelt folkeskole. Er folkeskolen blevet et bedre sted af den grund, at vi har fået seks ledere i stedet for to? Nej, det mener jeg ikke den er. De penge kunne være brugt langt bedre.

I det her forslag følger der så også en anlægsreserve med. Jeg har da sjældent set et mere mærkeligt beløb end 52 mio. kr. i anlægsreserve, som skal give bedre mulighed for lokaler ude i folkeskolen. Jamen aner man simpelt hen ikke herinde, hvad det koster at bygge et nyt skolelokale? Så kan jeg sige det, for jeg har siddet og været med til det. Hvis du bare skal have et enkelt skolelokale, der skal tilbygges, snakker man et sted mellem 5 og 10 mio. kr. Det vil sige,

at man kun vurderer, at det her lovforslag vil betyde, at der måske er fem-ti skoler i Danmark, der har behov for at bygge om. Jeg glæder mig til, at ministeren kommer op, så vi kan få et svar på, hvad bevæggrunden er for de 52 mio. kr. For i min optik giver det absolut ingen mening. Jeg troede, at der manglede et nul, da jeg læste forslaget.

Det, der så kommer til at ske, er, at når man herinde fra Folketinget pålægger skolerne de her ting, som de skal leve op til derude og kommunerne skal leve op til derude, så kommer de til at blive nødt til at skære på andre områder ude på skolerne, hvis det er decentralt, de beder dem om at finde det her i deres budgetter, og det går så ud over indkøb af bøger eller digitale læremidler eller andet. Så som jeg ser jeg det, er det her forslag vanvittigt underfinansieret, i forhold til hvad det burde være. Tak.

Kl. 14:37

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Vi siger tak til hr. Lars Boje Mathiesen, og så er det børne- og undervisningsministeren.

Kl. 14:37

Børne- og undervisningsministeren (Mattias Tesfaye):

Tak for ordet, og tak til alle ordførere for de indlæg, der har været afholdt. Det er jo afgørende for alle os, der er her i Folketingssalen, at børn får en god skolestart, som understøtter deres faglige og sociale udvikling.

Vi ønsker så fra regeringens side at sænke klasseloftet i folkeskolen til 26 elever i børnehaveklassen og 1. og 2. klasse, dog med mulighed for op til 28 elever i særlige tilfælde. Konkret foreslår vi at indsætte en ny paragraf i folkeskoleloven, hvorefter elevtallet i børnehaveklassen og på 1. og 2. klassetrin ved skoleårets begyndelse ikke må overstige 26. Klasseloftet på grundskolens øvrige klassetrin vil forblive uændret. Det vil fortsat være 28 elever, dog med mulighed for op til 30 elever i særlige tilfælde.

Den foreslåede model for børnehaveklassen til og med 2. klassetrin betyder, at der i udgangspunktet vil være maks. 26 elever i klassen. Men i lighed med den gældende retstilstand kan man i særlige tilfælde tillade et højere elevtal, dog ikke over 28. Det er ikke hensigten med lovforslaget at ændre forståelsen af begrebet særlige tilfælde, som det i dag benyttes i den gældende bestemmelse i folkeskoleloven. »Særlige tilfælde« skal også fremover forstås sådan, at det f.eks. omfatter nytillflyttede elever i løbet af skoleåret. Der kan nemlig være behov for en vis fleksibilitet. I særlige tilfælde kan kommunen derfor danne klasser med lidt over 26 elever. Bestemmelsen skal altså sikre, at elev nr. 27 ikke automatisk udløser to meget små klasser, som kan medføre en u hensigtsmæssig anvendelse af ressourcerne. Der er derfor foreslået et maksimum på 28 elever.

Det er i de første år i skolen, at det rummelige fællesskab bliver skabt. Vores børn skal starte med at lære, blive gode klassekammerater, og vi skal fastholde det engagement og den videbegærlighed, som vores børn møder ind med på første skoledag; de skal lære, at skolen er et dejligt sted, forhåbentlig, og at det er sjovt at lære noget sammen med kammeraterne. Alt det vil vi gerne give bedre rammer for med det her lovforslag. Jeg vil gerne takke for debatten. Tak for ordet.

Kl. 14:39

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Tak til ministeren. Der er indtil videre et par spørgsmål. Det første er til hr. Lars Boje Mathiesen.

Kl. 14:39

Lars Boje Mathiesen (UFG):

Tak. Jeg vil gerne spørge ministeren ind til de 52 mio. kr., der er hensat som reserve til anlægsudgifter, men så kun i 2 år i perioden

2023-25. Vurderer ministeren simpelt hen, at det her ikke kommer til at være udgiftskrævende uden for de enkelte skoler mere end i størrelsesordenen 52 mio. kr. i anlægsudgifter – og så kun i 2 år, altså at man efter 2 år har lavet alle de investeringer, som man tror den her ændring med, at man går to ned, fremadrettet kommer til at betyde?

Kl. 14:40

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ministeren.

Kl. 14:40

Børne- og undervisningsministeren (Mattias Tesfaye):

Der er jo en årlig økonomiforhandling mellem regeringen og kommunerne, og den økonomi, der flyttes til kommunerne, er jo afhængig af, hvor mange skolebørn der er. Så jeg kan jo ikke sige, hvor meget økonomi der vil blive overført til kommunal drift og folkeskolen om 5 og 10 og 15 år. Men det er rigtigt, at der i en overgangsperiode vil være udgifter til etablering af nye klasselokaler, fordi en sænkelse af klasseloftet nogle steder vil betyde, at der skal oprettes flere klasser, og det er der ikke nødvendigvis lokalekapacitet til.

Det skal så siges helt generelt, at den gennemsnitlige klassekvotient i den danske folkeskole, sidst jeg så et tal, var mellem 21 og 22 elever. Så for rigtig mange, der starter i 0. klasse her til august, vil det her lovforslag jo ikke have nogen direkte betydning, men det vil have det for nogle.

Kl. 14:41

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Spørgeren.

Kl. 14:41

Lars Boje Mathiesen (UFG):

Når det her er et lovforslag, som kommer til at køre fremover, undrer jeg mig over, at man så kun har sat udgifter af for en 2-årig periode til de anlægsinvesteringer, der skal ske ude i kommunerne specifikt på grund af den her ændring og ikke generelt. For vi kender jo elevtallene fremover nogenlunde, for vi kan kigge i dagtilbuddene og se, hvor mange der sandsynligvis kommer til at blive opskrevet de næste 2-3 år. Så skolerne ved det og kan jo planlægge efter, hvad de har af udgifter. Derfor undrede jeg mig over, hvorfor man kun har afsat de her midler for en 2-årig periode.

Kl. 14:41

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ministeren.

Kl. 14:41

Børne- og undervisningsministeren (Mattias Tesfaye):

Det er jo, fordi der er forskel på driftsudgifter og anlægsudgifter, og den økonomi, der henvises til af spørgeren, som jeg forstår det, er anlægsudgifter, altså de ekstra udgifter, der er i en midlertidig periode, til at etablere nye klasselokaler. Det vurderes så på baggrund af en forhandling med Kommunernes Landsforening, hvad det koster, og den økonomi, der fremgår af det her lovforslag, er vores vurdering af, hvad udgifterne er til det i den periode, de nye klasselokaler skal etableres.

Kl. 14:42

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Så er det hr. Mikkel Bjørn.

Kl. 14:42

Mikkel Bjørn (DF):

Tak for det. Der er ingen tvivl om, at vi jo synes, det er positivt, at man vælger at sænke klasseloftet. Vi er jo en del af aftalen også.

Men ikke desto mindre er der også nogle langt mere tungtvejende årsager, særlig på nogle skoler, til mistrivsel i folkeskolen; vi ved, at en af de store årsager til mistrivsel i folkeskolen er uro i skolen helt generelt.

Nu var der beretninger ude fra en af landets skoler, nemlig Munkevangenets Skole i Kolding, her for nylig, hvor lærerne decideret lever i frygt for deres egne elever med daglige trusler fra eleverne, trusler mod lærernes børn og adskillige ukvemsord, og hvor eleverne render og laver kontrol på hinandens madpakker, i forhold til om der er nogen elever, der har svinekød med i madpakken, og på, om der er nogen, der bærer nissehue i december måned, og om ramadanen overholdes efter islamiske forskrifter.

Derfor er jeg lidt nysgerrig på, om regeringen har nogle initiativer på bedding til at dæmme op for den udvikling i vores land. For hvis det er en udvikling, vi ser på flere af landets skoler, er vi i Dansk Folkeparti mildt sagt meget bekymrede.

Kl. 14:43

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ministeren.

Kl. 14:43

Børne- og undervisningsministeren (Mattias Tesfaye):

Det her lovforslag og en stribe af de øvrige forslag, der fremgår af regeringens nye folkeskoleudspil, har bl.a. til hensigt at sikre ro i klassen og mulighed for at gennemføre undervisning, som er til gavn for både de dygtige elever og dem, der har brug for lidt ekstra støtte.

De historier, der har været, fra en folkeskole i Kolding, knytter sig jo mere til nogle integrationspolitiske udfordringer, og som jeg har forstået det, er Styrelsen for Undervisning og Kvalitet og Kolding Kommune nu også gået sammen om at drøfte, hvad man kan gøre for at styrke skolevæsenet i Kolding og konkret støtte den skole, der ligger der – jeg tror, den hedder Munkevangenets Skole – i at håndtere nogle af de udfordringer, der er der.

Kl. 14:44

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Spørgeren.

Kl. 14:44

Mikkel Bjørn (DF):

Ja, og det er bare der, hvor jeg spørger ministeren, om regeringen har nogle initiativer på bedding til at dæmme op for den udvikling i vores land. For det gør jo ikke den store forskel, hvis der er 24 elever i stedet for 26 elever, der siger, at de har en kniv i tasken, eller truer lærerens børn eller kalder dem nogle meget grimme ukvemsord eller andre ting.

Der ændrer klasseloftet jo ikke rigtig så meget på det, og det er bare der, hvor jeg spørger regeringen meget ydmygt, om regeringen har nogle initiativer til at forhindre, at flere danske skoler kommer til at lide under den her udvikling med daglige trusler fra elever mod lærere.

Kl. 14:45

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Tak. Ministeren.

Kl. 14:45

Børne- og undervisningsministeren (Mattias Tesfaye):

Jamen det er såmænd heller ikke for at tale udenom. Det er blot, fordi indholdet af det her lovforslag jo ikke handler om de integrationspolitiske udfordringer, som jeg fuldstændig medgiver der er, også nogle steder i det danske skolevæsen.

Jeg tror bare, det er vigtigt at holde fast i noget: 1) De specifikke udfordringer, der kan være på nogle helt specifikke skoler, skal vi

pas på med at vedtage noget generel politik på baggrund af, der bliver trukket ned over hovedet på tusind forskellige folkeskoler, hvor de her problemer overhovedet ikke findes, og 2) jeg tror, at det vigtigste greb til at få hjulpet integrationen på vej er at sikre, at de aftaler, der er blevet lavet, omkring parallelsamfund, og som også har en uddannelsespolitisk vinkel, kommer til at fungere så godt som overhovedet muligt, og det ser heldigvis ud til, faktisk, at meget af det fungerer godt.

Kl. 14:45

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Vi siger tak til ministeren. Der er ikke flere spørgsmål.

Da der ikke er flere, der har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Børne- og Undervisningsudvalget, og hvis ingen gør indsigelse mod dette, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

3) 1. behandling af lovforslag nr. L 32:

Forslag til lov om ændring af lov om Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag og lov om erhvervsuddannelser. (Justering af fleksibelt uddannelsesbidrag og aktivitetsafhængigt VEU-bidrag for 2024, fastsættelse af modelparametre for erhvervsuddannelser til brug for beregning af lærepladsafhængigt arbejdsgiverbidrag for 2024, afskaffelse af færdiggørelsestaxameter på grundforløbet m.v.).

Af børne- og undervisningsministeren (Mattias Tesfaye).
(Fremsættelse 04.10.2023).

Kl. 14:45

Forhandling

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Forhandlingen er åbnet, og den første ordfører står allerede klar, og det er hr. Thomas Skriver Jensen fra Socialdemokratiet. Velkommen.

Kl. 14:46

(Ordfører)

Thomas Skriver Jensen (S):

Tak for det, formand. I dag skal vi behandle et på flere måder teknisk lovforslag, heldigvis med en meget tydelig rød tråd i retning af flere faglærte i Danmark. Det er vigtigt for Socialdemokratiet, at flere danskere får et svendebrev. Der er forskellige tiltag i lovforslaget, men hovedpunkterne er følgende: Det foreslås, at Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag, AUB, sænkes som følge af et overskud i regnskabet i det forgangne år, og at voksen- og efteruddannelsesbidraget, veu, hæves som følge af den for nyligt indgåede tertiærtaftale om investeringer i efter- og videreuddannelse for voksne. Herudover foreslås det at afskaffe færdiggørelsestaxameteret på erhvervsuddannelsernes grundforløb og i stedet for hæve lærepladstaxameteret på finansloven.

I Socialdemokratiet ser vi positivt på, at uddannelsesbidrag er aktivitetsafhængigt. Det sikrer en balance mellem indbetalinger og udbetalinger. Derudover er vi glade for, at efter- og videreuddannelsesområdet for voksne prioriteres højere. Det er et område, hvor vi ser et stort potentiale for, at flere vælger svendebrevet til. Vi ser også positivt på taxameterændringerne og er glade for, at skolernes ansvar

for det lærepladsopsøgende arbejde bliver større. Det er vigtigt, at elever på vores erhvervsskoler får lærepladser, så de kan færdiggøre deres uddannelse ude i virksomheder, og den udvikling understøtter vi med det her lovforslag.

Med de ord bakker Socialdemokratiet op om lovforslaget, og jeg skulle hilse fra Radikale Venstre og sige, at de gør det samme.

Kl. 14:47

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Tak. Der er korte bemærkninger fra fru Astrid Carøe. Værsgo.

Kl. 14:47

Astrid Carøe (SF):

Tak for det. Jeg er meget enig med ordføreren i, at det er gået den rigtige vej i forhold til mængden af lærepladser og det lærepladsopsøgende arbejde ude på erhvervsuddannelserne, og den her aftale kan måske godt have haft noget med det at gøre. Men jeg kunne alligevel godt tænke mig at spørge, om ordføreren vil kommentere på den kritik, der også har været fra skolerne, f.eks. af det her med, at man ikke får det her taxametertilskud for det lærepladsopsøgende arbejde, hvis eleven allerede har en læreplads, når eleven starter, eller at man, hvis eleven er i ny mesterlære-forløb, heller ikke får det. Altså, selv om eleven faktisk har en læreplads, får man ikke tilskuddet, og det ville man jo have fået førhen, da det var et færdiggørelsestaxameter.

Så der er altså nogle skoler, der får færre penge som følge af det her, også selv om de har lige så mange elever, der kommer videre i lære. Hvad tænker ordføreren om det?

Kl. 14:48

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ordføreren.

Kl. 14:48

Thomas Skriver Jensen (S):

Jamen det anerkender jeg, for det giver jo sig selv, at hvis man har en læreplads, inden man overhovedet starter, og derfor ikke har behov for hjælp til at finde en læreplads, eller er på ny mesterlære-forløb, som helt konkret betyder, at man bare starter på et hovedforløb, når man starter på teknisk skole, er det jo nogle midler, man ikke har. Så det anerkender jeg fuldstændig.

Kl. 14:48

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Spørgeren.

Kl. 14:49

Astrid Carøe (SF):

Det er jo sådan set en fin pointe, og så behøver man jo ikke pengene til at lave det opsøgende arbejde. De penge får man jo også kun, hvis man så lykkes med at få eleven i lære, og der kan jo være mange grunde til, at man ikke får eleven i lære. Men anerkender ordføreren ikke, at det trods alt for skolerne betyder, at de får færre penge, de kan bruge på både lærepladsopsøgende arbejde, men sådan set også undervisning, end de fik før, da det var et færdiggørelsestaxameter, og at de elever, der naturligvis har en læreplads eller er på ny mesterlære-forløb, jo med al sandsynlighed blev færdige, og at derfor fik man tilskuddet førhen?

Kl. 14:49

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ordføreren.

Thomas Skriver Jensen (S):

Jo, det anerkender jeg i den situation. Men noget af det, der er et kæmpestort problem på vores erhvervsuddannelser og med overgangen fra grundforløb osv. til hovedforløb, har været, at for få elever har haft lærepladser. Det har været, at der er blevet indgået for få lærepladsaftaler. Jeg ved ikke, om ordføreren har lavet det regnestykke over, hvad det faktisk betyder, at skolerne får ekstra økonomi med, når de rent faktisk gør noget ud af at formidle de her lærepladser. Er der måske i virkeligheden flere, der får en læreplads ud af det i sidste ende, hvilket jo så også gør, at en elev vil blive tilknyttet skolen i længere tid? Det regnestykke har jeg ikke lavet, men det vil jeg gerne være med til at undersøge.

Kl. 14:49

ikke forstod. Men spørgsmålet lyder således, og det var det, som var tilsigtet: Er Socialdemokraterne villige til ud over det her lovforslag måske at have en større indsats for, at vi sikrer, at man allerede i folkeskolen lærer de unge mennesker, hvad det er, der skal til for at få en læreplads, og positivt går ind i, at vi får lavet en lovgivning, der gør, at mesterlæren bliver genindført i meget større stil?

Kl. 14:52

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Så er det hr. Kim Edberg Andersen.

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Så er vi alle spændte på svaret på det spørgsmål. Ordføreren.

Kl. 14:52

Kim Edberg Andersen (NB):

Tak for det. Jeg blev helt varm om hjertet, da jeg hørte en socialdemokrat stå at sige fra Folketingets talerstol, at man var kommet til en erkendelse af, at man selvfølgelig ikke skulle have penge for noget, som man ikke udførte. Det er jo rart at høre, at socialdemokrater kan komme frem til en erkendelse af, at man selvfølgelig ikke skal have penge for at sikre en elev en læreplads, hvis eleven allerede har en læreplads. Altså, det varmer jo en borgerligs hjerte.

Kl. 14:50

Thomas Skriver Jensen (S):

Socialdemokratiet og regeringen har jo for ganske nylig præsenteret nogle ambitioner for folkeskolen, som jo taler ind i lige præcis det, ordføreren snakker om. Det synes jeg er rigtig, rigtig fornuftigt, og jeg er helt enig i, at det er en vej, vi skal ned ad.

Kl. 14:52

Kl. 14:50

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Vi siger tak til ordføreren, der er ikke yderligere bemærkninger eller spørgsmål. Så er den næste fru Anni Matthiesen fra Venstre. Værsgo.

Kl. 14:52

(Ordfører)

Anni Matthiesen (V):

Tak for det. Det lovforslag, som vi behandler nu her i Folketingssalen, er af sådan mere teknisk karakter, og jeg har derfor besluttet mig for primært at fokusere på formålet med det her lovforslag, nemlig at vi skal sikre, at vi får flere faglærte, og at vi skal styrke vores arbejdsmarkedsuddannelser. Vi har hårdt brug for flere faglærte i Danmark. Beregninger peger på, at vi kommer til at mangle næsten 100.000 faglærte i 2030, særlig inden for handel og kontor, men også inden for jern og metal, og derfor er det strengt nødvendigt, at vi får løftet erhvervsuddannelserne. Det har længe været en mærkesag for os i Venstre, og derfor er det også vigtigt, at vi nu får taget fat og kommer i gang, så vi får sikret flere faglærte.

Men er der ikke noget andet? Man kunne jo godt, når man er vant til at være i erhvervslivet, have en formodning om, at nogle skoler havde en større interesse i, at eleverne først fik lærepladser, efter de var et stykke henne i skoleuddannelsen, i stedet for at man måske allerede tidligere fortalte unge mennesker, at de skal søge lærepladser. For incitamentet virker jo. Økonomiske incitamentet virker, og jeg kan høre, at Socialdemokraterne er på vej ned ad den rigtige vej nu i forhold til det her med økonomiske incitamentet. Så er det ikke sådan, at vi måske nu, når de ikke kan tjene penge på ikke at sikre, at folk har lærepladser, altså inden de kommer ind og tidligt i forløbet, på den her måde sikrer ...

Hov, tiden er gået. Vi tager det i spørgsmål to.

Kl. 14:51

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ordføreren.

Kl. 14:51

Jeg er rigtig glad for, at lovforslaget her søger at gøre forskellige tilskudsordninger bedre for lærlinge og virksomheder, og det indebærer bl.a., at veu-bidraget øges. Og det indebærer en afskaffelse af færdiggørelsestaxameteret på grundforløbet på erhvervsskolerne, hvor pengene herfra i stedet skal gå til at belønne erhvervsskolerne, når der indgås aftaler om praktikpladser under grundforløbet. Jeg håber, at initiativerne her kan resultere i, at vi forhåbentlig får flere faglærte.

I Venstre støtter vi generelt op om de initiativer, der er med til at styrke erhvervsuddannelserne, og derfor støtter vi selvfølgelig også i Venstre det her lovforslag.

Kl. 14:54

Thomas Skriver Jensen (S):

Jeg er ikke helt sikker på, jeg forstår, hvad det konkrete spørgsmål er. Men altså, jeg synes, det er rigtig, rigtig fornuftigt, at skolerne i langt højere grad bliver belønnet, hvis de hjælper elever ud i lærepladser. For det at få en læreplads, og det ved hr. Kim Edberg Andersen jo selv, da han har en fortid, hvor han har været meget involveret i lærlinge, betyder noget. Det betyder noget at have en læreplads, og det betyder noget at have et firmas logo på sin trøje. Man er faktisk lidt ekstra stolt, hvis man også har det, mens man går på grundforløbet, og det synes jeg ikke der er noget dårligt i.

Kl. 14:51

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Der er en enkelt kort bemærkning. Fru Astrid Carøe, værsgo.

Kl. 14:54

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Spørgeren.

Kl. 14:51

Astrid Carøe (SF):

Tak for det, og tak for talen. I høringssvaret fra Danske Erhvervsskoler og -Gymnasier kan vi se, at de ud over det spørgsmål, som jeg stillede til den tidligere ordfører i forhold til færdiggørelsestaxameteret, undrer sig over, at man ikke længere har en ambition om at skrive bæredygtighed og grøn omstilling som perspektiver ind i formålsparagraffen for erhvervsuddannelserne. Og svaret fra ministeriet på det høringssvar er, at der ikke længere er flertal for det, og det undrede mig bare lidt. Derfor ville jeg høre, om det virkelig kan være rigtigt, at Venstre ikke vil have, at vi skriver øget bæredygtighed og grøn omstilling ind i formålsparagraffen for erhvervsuddannelserne,

Kim Edberg Andersen (NB):

Ordføreren skal ikke være ked af, at han ikke forstod spørgsmålet, for det forstod ham, der stillede spørgsmålet, faktisk heller ikke selv. Så det er jo fair nok. Altså, det giver jeg fuld kredit for at man

for det må vel være det, det betyder, hvis der ikke længere er flertal for det.

Kl. 14:55

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren.

Kl. 14:55

Anni Matthiesen (V):

Der var jo nogle ting, som den tidligere socialdemokratiske regering havde fokus på, da de havde deres regeringstid, og jeg vil ikke lægge skjul på, at det var noget af det, som vi også i Venstre dengang var bekymrede om. Det gør jo ikke, at man ikke kan arbejde med de her ting helt generelt – det synes jeg faktisk er vigtigt at man gør – men jeg mener ikke, det er nødvendigt at skrive det ind i formålsparagraffen.

Kl. 14:55

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Spørgeren.

Kl. 14:55

Astrid Carøe (SF):

Okay, men kan ordføreren sætte en lille smule flere ord på, hvorfor det ikke er nødvendigt? For når man skriver i regeringsgrundlaget, at erhvervsuddannelserne er enormt vigtige for den grønne omstilling, og at man har det her fokus på, at flere faglærte også er en del af det at løfte den grønne omstilling i Danmark i fremtiden, hvordan kan det så være, at man ikke kan se sig selv i at skrive netop det ind i formålsparagraffen blandt andre ting naturligvis? Det synes jeg ville være meget oplagt at gøre med de ambitioner, regeringen har.

Kl. 14:56

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren.

Kl. 14:56

Anni Matthiesen (V):

For mig er formålsparagraffen også en paragraf, som forhåbentlig skal være langtidsholdbar, holde i mange, mange år. Derfor synes jeg også, man hele tiden skal overveje, hvad det er, man skriver ind i formålsparagraffen. Jeg vil også gerne understrege, at for os i Venstre er det rigtig, rigtigt vigtigt, at man har fokus på den grønne omstilling. Det tror jeg også på at man har i erhvervsuddannelserne. Men derfra og til at ændre formålsparagraffen – det har vi ikke ment var nødvendigt.

Kl. 14:56

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Så siger vi tak til ordføreren. Der er ikke yderligere spørgsmål. Næste ordfører er hr. Rasmus Lund-Nielsen fra Moderaterne. Velkommen.

Kl. 14:56

(Ordfører)

Rasmus Lund-Nielsen (M):

Vi mangler arbejdskraft i hele landet. Det er både akut, men det er også strukturelt på den lange bane, hvor vi kommer til at mangle meget arbejdskraft. Det gælder i det private, men det gælder også i det offentlige, hvor vi mangler faglært arbejdskraft i alle vores nære velfærdsinstitutioner. L 32, som vi behandler i dag, er et teknisk lovforslag baseret på trepartsstof, som basalt set – som der allerede er redegjort for af de tidligere ordførere – handler om at skaffe flere faglærte og understøtte vores arbejdsmarkedsuddannelser. Lovforslaget foretager et par tekniske justeringer såsom at fastsætte AUB-bidraget og det aktivitetsafhængige VEU-bidrag, og det betyder, at

vi belønner de virksomheder, der bidrager til at uddanne erhvervsuddannet arbejdskraft, mens de virksomheder, der ikke i tilstrækkelig grad bidrager til finansieringen. På Moderaternes prioriteringsliste er det meget højt placeret, at vi får flere faglærte, og det er en forudsætning for at fremtidssikre både vores velstand og vores velfærdssamfund. Derfor støtter vi naturligvis lovforslaget. Tak for ordet.

Kl. 14:58

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Vi siger tak til ordføreren. Der er ingen korte bemærkninger. Så er det fru Astrid Carøe fra SF. Velkommen.

Kl. 14:58

(Ordfører)

Astrid Carøe (SF):

Det er ikke lige sådan, når Moderaternes ordfører er lidt hurtigere, end jeg havde regnet med. Sorry.

Jeg vil gerne starte med at sige, at vi i SF støtter det her lovforslag. Det gør vi naturligvis, fordi der er tale om en trepartsaftale og vi bakker op om den danske model og op om, at de her aftaler bliver lavet i samarbejde med arbejdsmarkedets parter. Alligevel har jeg et par kommentarer. Jeg vil ikke gå i detaljer med, præcis hvad der teknisk ligger i det her lovforslag, for det har tidligere ordførere gjort. Men særlig vil jeg gerne have fokus på færdiggørelsestaxameteret, som nu afskaffes.

Bare for at give en lille smule historisk kontekst vil jeg sige, at færdiggørelsestaxameteret blev taget fra undervisningstaxameteret, dengang man indførte det. Da man indførte færdiggørelsestaxameteret for at lave et incitament til skolerne for at få flere elever til at blive færdige på erhvervsuddannelserne, tog man det fra undervisningen. Nu tager man så pengene fra færdiggørelsestaxameteret og bruger dem på lærepladstaxameteret. Så man fjerner penge, der engang har været brugt til undervisning, og bruger dem nu på lærepladsopsøgende arbejde.

I må ikke misforstå mig: Jeg er absolut for, at vi laver meget mere i forhold til lærepladsopsøgende arbejde. Det er enormt vigtigt, at elever får en læreplads for at kunne komme videre med deres erhvervsuddannelser, og det er enormt vigtigt, at skolerne understøtter det arbejde. Men det bekymrer mig, når man tager nogle penge, skolerne i første omgang har haft til undervisning, og så tager en bonus, som de efterfølgende har fået for, at eleverne blev færdige på deres uddannelser, og som de nu kun får, hvis eleverne får en læreplads. Jeg håber ikke, at den her bekymring behøver at være så stor, for lige om lidt laver vi forhåbentlig en kæmpe investering i erhvervsuddannelserne, som derfor får flere penge til undervisning, men jeg synes, at det skulle nævnes alligevel.

Derudover har man jo med det nye lærepladstaxameter også ændret det. Når man ændrer det fra færdiggørelsestaxameteret til lærepladstaxameteret, ændrer man det også til, at skolerne ikke får tilskud for elever, der allerede har en læreplads, når de starter i grundforløbet, og heller ikke for elever og lærlinge i ny mesterlære. Og som jeg også sagde, da jeg stillede spørgsmål til den tidligere ordfører, kan det jo måske give meget god mening, at man selvfølgelig ikke får penge for lærepladsopsøgende arbejde rettet mod elever, der allerede har en læreplads. Men når pengene er taget fra undervisningen i første omgang, betyder det altså, at skolerne får færre penge mellem hænderne, og det synes jeg er problematisk.

Så vil jeg sige noget i forhold til lærepladstaxameteret. Jeg synes også, det er noget rod, at de skoler, der har størst udfordringer ved og er dårligst til at få elever i lære, kommer til at være de skoler, der får færrest penge i fremtiden. At de har de udfordringer, kan der være mange årsager til; det kan være den demografi, der er omkring skolen; det kan også være, at skolen skal lave et bedre stykke arbejde. Jeg har en reel bekymring for, at det bare vil gøre de skoler dårligere

stillet til at hjælpe eleverne med at få en læreplads, så det håber jeg at ministeren vil være med til at holde øje med. Jeg håber ikke, at de her bekymringer behøver at være særlig reelle. For forhåbentlig lige om lidt laver vi en kæmpe investering i erhvervsuddannelserne, men jeg synes, at det skulle nævnes alligevel. Jeg ved også, at der er skoler derude, der er meget bekymret for det her. Det kan man godt forstå med den økonomi, de har haft de senere år.

Til sidst vil jeg bare stemme i i forhold til det høringssvar, der er kommet fra danske erhvervsskoler og gymnasier i forhold til at få skrevet øget bæredygtighed og grøn omstilling ind som perspektiver i formålsparagraffen. Jeg synes, at det er så ærgerligt, at der ikke længere er flertal for det, især når den her regering siger, at erhvervsuddannelserne er nogle af de vigtigste i forhold til den grønne omstilling i Danmark, og det, Venstres ordfører siger om, at formålsparagraffen skal være langtidsholdbar, er jeg fuldstændig enig i. Man skal ikke skrive alt muligt ind i formålsparagraffen. Jeg er ked af at sige det, men den grønne omstilling og klimaudfordringerne klarer vi ikke i morgen, og derfor mener jeg, at man sagtens kan skrive det her ind i formålsparagraffen og gøre det tydeligere over for skolerne, hvor vigtig en indsats det her er. Det kommer vi sikkert til at diskutere igen på et andet tidspunkt, men nu, hvor det var en del af høringssvarene, ville jeg alligevel knytte en kommentar til det og bare sige, at jeg synes, at det er virkelig, virkelig ærgerligt, at der ikke er flere partier i Folketinget, der mener, at det skal være en prioritet.

Når det så er sagt, bakker SF selvfølgelig op om det her, fordi det er en trepartsaftale og arbejdsmarkedets parter selvfølgelig skal være med til at aftale de her ting. Så skulle jeg hilse fra Enhedslisten og sige, at de også bakker op om det.

Kl. 15:03

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Tak. Der er indtil videre et enkelt spørgsmål fra hr. Kim Edberg Andersen. Værsgo.

Kl. 15:03

Kim Edberg Andersen (NB):

Tak for det. Se, det var meget bedre, altså når ordføreren selv kom på talerstolen og forklarede, hvad det var, bekymringen var, og bekymringen er jo dybest set sagt på sådan helt almindeligt nordjysk, at man fodrer hunden med sin egen hale, og det bliver man ved med, og derfor flytter vi penge rundt, og så går vi alle sammen ud og skåler på, hvor dygtige vi den her gang er. Og jeg er fuldstændig enig med ordføreren i, at nok især erhvervsskolerne har behov for, at vi får kigget ind i, at vi finansierer den uddannelse, de skal levere.

Men så siger ordføreren alligevel det med klimaparagraffen. Der bliver jeg jo nødt til at minde ordføreren om, at det ikke er skolerne, der uddanner håndværkerne, men at det er virksomhederne. Skolerne skal bare sørge for at levere det, som virksomhederne har brug for, og så skal virksomhederne såmænd nok lære dem om den grønne omstilling, hvis der er en god forretning i det, og det behøver vi ikke sidde og pille os i fingrene over herindefra for at gøre. Og hvis de på gymnasierne er i tvivl om, hvad en grøn omstilling går ud på, så er jeg jo ked af, at de nåede til at komme i gymnasiet uden at vide det. Så skulle de måske gå tilbage i folkeskolen, og der skulle lige blive fulgt op på, hvordan det går. Jeg mener ikke, at vi skal sidde og have fingrene i det. Jeg tror, at noget af det udvikles nedefra og op. Men tak til ordføreren. Jeg forstår, hvad ordføreren mener, og det med at fodre hunden med sin egen hale er jeg enig i.

Kl. 15:04

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ordføreren.

Kl. 15:04

Astrid Carøe (SF):

Tak til ordføreren. Jeg er glad for, at det gav mening, for det er en lille smule kompliceret med alle de taxametre, og det kan også være, at det i sig selv skal være en pointe, er der også et behov for, at vi får ryddet lidt op i de her taxametre, både på erhvervsuddannelserne, men også generelt på ungdomsuddannelserne.

Men ikke desto mindre betyder det altså, at de skoler, der har sværest ved at få elever i lære, kommer til at få færre penge i fremtiden, og i forhold til det her område med formålsparagraffen og alt muligt andet må vi bare acceptere, at ordføreren og jeg aldrig bliver enige. For jeg mener, at vi i hele uddannelsessystemet har et kæmpe ansvar for, at elever og for den sags skyld også studerende, når det ikke bare handler om erhvervsuddannelser, lærer om det her i skolen.

Ordføreren har ret i, at det selvfølgelig skal være i grundskolen, men det skal også være på erhvervsuddannelserne, også i gymnasiet, også på universiteterne. Derudover er det også i virksomhedens interesse, at eleverne lærer om det i grundforløbet og på hovedforløbet, når de er på skole. For det handler jo også om at have det udstyr, der er behov for, når vi taler om den grønne omstilling og alt muligt andet.

Kl. 15:05

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Spørgeren.

Kl. 15:05

Kim Edberg Andersen (NB):

Tak for det. Altså, jeg er jo som en fra boomer generationen ikke i tvivl om, at de unge mennesker godt ved om klimaet og den grønne omstilling. Det er jo ikke folk på min alder, der limer sig fast ude på vejene, men det er jo typisk folk, der går i erhvervsskoler og i gymnasier, så de er nok bevidste om det.

Men er det i forhold til det der med skolerne så frygteligt, at der er nogle skoler, som, hvis de leverer dårligt, hvis de ikke sørger for at få deres elever ud, hvis de leverer dårlige uddannelser, så får problemer med økonomien? For man kunne jo håbe på, at de så fandt ud af at gøre uddannelsen bare en lille smule bedre, sådan at de fik flere elever, og at de fik nogle flere igennem, og at de derved så også får en bedre økonomi.

Kl. 15:06

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ordføreren.

Kl. 15:06

Astrid Carøe (SF):

Jeg tror, det er fornuftigt at have en eller anden form for incitamentsstruktur i måden, vi har økonomi på i vores uddannelser. Men der kan være rigtig mange grunde til, at man ikke får elever i lære, og det behøver ikke kun at være skolen selv, men det kan, som jeg også sagde i et tidligere spørgsmål, også være, fordi skolen demografisk ligger i et område, hvor folk kommer fra ressourcessvage hjem, og hvor det er sværere at finde en læreplads, end det er fra andre skoler.

Så derfor er det altså ikke altid skolerne selv, og jeg er bare helt sikker på, at det ikke bliver nemmere for skolerne at få elever i lære ved at give dem færre penge.

Kl. 15:07

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Der er en kort bemærkning til fru Anni Matthiesen.

- Kl. 15:07
Anni Matthiesen (V):
Jeg tænker, at jeg måske kan blive lidt klogere på SF. Når ordføreren begynder at sige, at der helst skal være en linje igennem hele udnælsessystemet, kunne jeg godt tænke mig at spørge: Mener SF, at bæredygtighed og grøn omstilling skal skrives ind i alle formålsparagrafferne?
- Kl. 15:07
Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren.
- Kl. 15:07
Astrid Carøe (SF):
Ja, det mener vi. Og må jeg ikke bare lige knytte en enkelt kommentar mere til det. For set ud fra den tidligere ordfører, lyder det, som om man bare skal vide, at der er noget, der hedder grøn omstilling, eller at man skal være bekymret for, at vi ikke lykkes med vores klimamål, eller hvad ved jeg. Men det handler jo også om de tekniske ting i det, og det gør det både på erhvervsuddannelserne, men det gør det også, i forhold til hvis man går på en ingeniøruddannelse, eller hvad ved jeg. Det handler altså om nogle mere tekniske ting end det, man godt ved som menneske i Danmark i dag, nemlig at vi står over for nogle klimaudfordringer.
- Kl. 15:07
Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Spørgeren.
- Kl. 15:07
Anni Matthiesen (V):
Det er godt nok lige at blive lidt klogere på SF her i dag. Hvad med daginstitutionerne? Tænker SF, at det også her skal skrives ind i en form for formålsparagraf? Det er bare for at finde ud af, hvor langt SF er parat til at gå i forhold til at skrive bæredygtighed og grøn omstilling ind. Jeg tænker på, om man ikke i stedet for kunne vælge at have tillid til, at det er noget, man selvfølgelig helt naturligt arbejder med, for den sags skyld også i virksomhederne?
- Kl. 15:08
Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren.
- Kl. 15:08
Astrid Carøe (SF):
Jeg kan ikke lige på stående fod huske, om vi mener, at det skal skrives ind i formålsparagraffen for daginstitutionerne, men i forhold til udnælsessystemet mener vi det, ja. Jeg ved ikke, om jeg synes, det er langt at gå. Altså, det er en kæmpe udfordring, vi står over for, og rigtig mange andre udfordringer skriver vi ind i vores formålsparagraffer i vores skole- og udnælsessystem for at sikre, at eleverne lærer om det. Det her er altså ikke et problem, der går væk i morgen, og derfor er vi nødt til at tage det alvorligt og sikre, at de unge mennesker, uanset hvilken uddannelse de går på, lærer om klima, grøn omstilling og bæredygtighed.
- Kl. 15:09
Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Så er det hr. Lars Boje Mathiesen.
- Kl. 15:09
Lars Boje Mathiesen (UFG):
Tak. Det er til det, som ordføreren sagde om den økonomiske incitamentsstruktur og skoler, der ligger i belastede områder. Som jeg har forstået det, får man med den her ordning jo ikke midler, hvis folk
- Kl. 15:07 kommer med en læreplads på hånden, når de begynder på skolen. Og jeg tror sagtens, at man kan antage, at nogle af de elever, som går på skoler, som ligger i belastede områder, og som ikke har ressourcer stærke forældre, ikke har fundet en læreplads. Det vil sige, at skolerne så har en bedre mulighed for at få den økonomiske hjælp, ved at det netop er skolen, der finder lærepladsen, og at det ikke er eleverne, der kommer og har fundet en læreplads i forvejen.
- Kl. 15:09
Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren.
- Kl. 15:09
Astrid Carøe (SF):
Ja, og hvis eleven så ender med at skulle et par måneder i skolepraktik imellem grundforløbet og hovedforløbet, fordi det har været svært at finde en læreplads, eller man har haft behov for det, så får man ikke et tilskud, og det er der mange unge fra socialt udsatte hjem der har behov for.
- Kl. 15:09
Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Spørgeren.
- Kl. 15:09
Lars Boje Mathiesen (UFG):
Ja, men det har måske ikke så meget med skolen at gøre; det har måske mere at gøre med de unge mennesker og deres kompetencer, kvalifikationer eller vilje til at stå op og køre langt for det arbejde, som de skal finde. Men er det ikke korrekt, at skoler, der ligger i belastede områder, hvor færre har fundet elevpladser, når de kommer, vil have en større mulighed for at få en større indtjening, end hvis alle eleverne havde fundet deres elevpladser, når de kom?
- Kl. 15:10
Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren.
- Kl. 15:10
Astrid Carøe (SF):
Jo, hvis eleverne får en læreplads, mens de går på grundforløbet, men hvis de får den efterfølgende, er man jo så heller ikke lykkedes med det. Spørgeren siger det jo meget præcist, nemlig at det ikke nødvendigvis er skolerne, der er afgørende for, om man får en læreplads, mens man går på grundforløbet, eller om man får den lidt senere. Det kan der være rigtig, rigtig mange gode grunde til. Men jeg tror ikke på, at man bliver bedre til at lave lærepladsopsøgende arbejde ved at få færre penge.
- Kl. 15:10
Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Så er der ikke flere spørgsmål. Vi siger tak til ordføreren. Den næste ordfører er fru Marlene Harpsøe fra Danmarksdemokraterne. Velkommen.
- Kl. 15:11
(Ordfører)
Marlene Harpsøe (DD):
Tak for det. Som en række ordførere før mig også har redegjort for, bundet det her forslag jo i en trepartsaftale, og det er af teknisk karakter og skal bl.a. sikre en række årligt tilbagevendende justeringer, som er forudsat i lovgivningen, men også i forskellige trepartsaftaler på erhvervsuddannelsesområdet. Konkret skal forslaget fastsætte det fleksible udnælsesbidrag og det aktivitetsafhængige veu-bidrag, fastsætte modelparametre i det lærepladsafhængige AUB-bidrag for 2024 samt afskaffe færdiggørelsestaxometeret på grundforløbet som

led i omlægningen af tilskuddet til erhvervsskolerne. Det kan vi i Danmarksdemokraterne helt overordnet set godt støtte.

Kl. 15:15

Når det så er sagt, er det for Danmarksdemokraterne rigtig vigtigt, at vi løfter erhvervsskolerne og erhvervsuddannelserne. Produktionsdanmark er landets rygrad, og der skrider man på faglærte. Samtidig kommer faglærte jo til at spille en nøglerolle i de kommende år, hvis vi skal i mål med den grønne omstilling, ligesom de bliver helt afgørende, hvis vi fortsat skal opleve en værdig velfærd. Derfor afsætter vi i Danmarksdemokraterne 200 mio. kr. på vores finanslovsforslag, som kommer oven i regeringens løft næste år. Der er nemlig brug for, at vi er ambitiøse og investerer massivt i udstyr, materialer og kvalitet i undervisningen, så de unge møder en skole, der er tidssvarende og i tråd med den virkelighed, de rent faktisk møder ude i virksomhederne.

Vi er i Danmarksdemokraterne også med i reformen af kandidatuddannelserne, hvor vi tager ansvar og gør vores universitetsuddannelser bedre og mere erhvervsrettede, mens vi samtidig frigiver rigtig mange ressourcer til erhvervsskolerne. Vi skal sikre flere faglærte, og det er en klar målsætning for os i Danmarksdemokraterne at blive ved med at være vedholdende i forhold til at kæmpe for flere faglærte og for Produktionsdanmark.

Med disse ord er meldingen fra Danmarksdemokraterne, at vi støtter lovforslaget.

Kl. 15:13

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Vi siger tak til ordføreren. Der er ingen korte bemærkninger. Næste ordfører er fru Helena Artmann Andresen fra Liberal Alliance. Velkommen.

Kl. 15:13

(Ordfører)

Helena Artmann Andresen (LA):

Tak for det. I Liberal Alliance ønsker vi, at der er flere unge mennesker, der får øjnene op for vores fantastiske erhvervsuddannelser, og at vi styrker dem. Og det her er en del af en trepartsaftale, så vi kommer selvfølgelig til at stemme for. Noget af det, vi synes er rigtig godt, er AUB-ordningen. Tidligere har der været debat om AUB og om, at det ikke må blive til en opsparingsordning, og vi synes, det er godt, at man lader virksomhederne bidrage til AUB og styrer efter det forventede udgiftsniveau for året, så man regulerer det i sammenhæng mellem udgifter og indtægter i forhold til det seneste regnskabsår. Der er ikke så meget andet at sige, end at Liberal Alliance støtter lovforslaget.

Kl. 15:14

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Vi siger tak til ordføreren. Der er ingen korte bemærkninger. Så er den næste ordfører fru Lise Bertelsen fra Konservative Folkeparti. Velkommen.

Kl. 15:14

(Ordfører)

Lise Bertelsen (KF):

Tak for ordet. Ja, det er jo sagt mange gange fra talerstolen, men nu gentager jeg lidt af det, der er blevet sagt. Lovforslaget har til formål at udmønte flere elementer med baggrund i forskellige trepartsaftaler. Det Konservative Folkeparti bemærker, at ministeriet har fulgt Rigsrevisionens tidligere anbefalinger, og vi har ganske og helt konkret, som det også er sagt tidligere, brug for langt flere lærepladser, for at vi kan uddanne flere faglærte i fremtiden. Og det er noget af det, der ligger til grund for lovforslaget. Det Konservative Folkeparti bakker derfor op om lovforslaget. Tak for ordet.

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Vi siger tak til ordføreren. Der er ingen korte bemærkninger. Og så er det hr. Nick Zimmermann fra Dansk Folkeparti. Velkommen.

Kl. 15:15

(Ordfører)

Nick Zimmermann (DF):

Tak for det. Det her lovforslag om justeringer af loven om arbejdsgivernes uddannelsesbidrag og erhvervsuddannelser er selvfølgelig en nødvendig del af det løbende arbejde med at sikre, at erhvervsuddannelser er finansieret på en forsvarlig og retfærdig måde. Og det er klart, at det her lovforslag jo er et skridt i retning af at sikre, at vores erhvervsuddannelser har de nødvendige midler for at uddanne den næste generation, selvfølgelig samtidig med at der bliver taget hensyn til arbejdsgivernes økonomiske situation. For det er jo vores pligt at sikre, at vores uddannelsesinstitutioner og vores erhvervsskoler har de nødvendige ressourcer til at levere uddannelse af høj kvalitet. Så det er af helt afgørende betydning for at sikre, at de borgere er veluddannede, og at de er klar til at træde ind på arbejdsmarkedet, og derfor stemmer vi i Dansk Folkeparti for det her lovforslag. Tak.

Kl. 15:16

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Vi siger tak til ordføreren. Den næste ordfører er fru Christina Olumeko fra Alternativet. Velkommen.

Kl. 15:16

(Ordfører)

Christina Olumeko (ALT):

Tak for ordet. Som mine gode kollegaer og tidligere ordførere på talerstolen allerede har redegjort for, udmønter lovforslaget, vi behandler her, en række årligt tilbagevendende justeringer af lov om arbejdsgivernes uddannelsesbidrag. Vi skal bl.a. justere uddannelsesbidraget for 2024, vi skal justere veu-bidraget, og vi skal fastsætte modelparametrene i det lærepladsafhængige AUB-bidrag. Og så skal vi også med lovforslaget afskaffe færdiggørelsestaxameteret på grundforløbet.

I Alternativet har vi en opmærksomhed på, at nogle af erhvervsskolerne kan opleve en dårligere økonomi, som følge af at færdiggørelsestaxameteret i sin tid blev finansieret af en større rammebevilling på hele området, og det er en problematik, som vi kommer til at være opmærksomme på, særlig i de forhandlinger, som ministeren vil invitere til senere på året omkring erhvervsskolernes økonomi. Vi er glade for, at der bliver investeret i erhvervsskolerne, men den her problematik mener vi der skal tages hånd om i de forhandlinger.

Ellers vil jeg bare fra talerstolen sige ganske kort, at vi fra Alternativets side kommer til at støtte lovforslaget. Det gør vi, fordi det er en udmøntning af en trepartsaftale. Og så vil jeg sådan set gerne istemme det meget fine opråb, der kom fra talerstolen fra min kollega Astrid Carøe fra Socialistisk Folkeparti omkring det, at det fremgik af høringssvarene, at sektoren jo sådan set ønsker, at bæredygtighed bliver skrevet ind i formålsparagraffen, som et flertal i Folketingssalen var med på i sidste valgperiode. Den tidligere minister på området var meget fremme i skoene på det her område, og det er noget af det, jeg savner at den her regering bliver igen. Så Alternativet kommer til at arbejde videre for, at vi selvfølgelig får bæredygtighed skrevet ind i formålsparagraffen på erhvervsskoleområdet, som både elever, lærere og ledere sådan set selv har efterspurgt. Vi synes kun, det er fair og retfærdigt, at de unge mennesker på uddannelserne, der skal leve i vores bæredygtige fremtid, også har redskaberne til at opbygge den bæredygtige fremtid. Tak for ordet.

Kl. 15:18

Kl. 15:21

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Vi siger tak til ordføreren. Så er det hr. Kim Edberg Andersen som ordfører for Nye Borgerlige. Velkommen.

Kl. 15:18

(Ordfører)

Kim Edberg Andersen (NB):

Tak for det, formand. Jeg vil komme med konklusionen først: Vi kommer til at støtte forslaget, for vi går ind for den danske model. Det gjorde vi også, dengang man afskaffede store bededag; det synes vi også var en dum idé. Der er nogle partier herinde, som i dag er vilde med den danske model, men som tidligere på året ikke var så vilde med den, men sådan er det. Tingene kan skifte i dansk politik, og det lever vi med.

Jeg bliver bare nødt til lige at sige en ting nu, og alle jer akademikere, der sidder i Folketingssalen lige nu, må lige holde fast i stolen. Det er ikke skolerne, der uddanner håndværkere. Det er virksomhederne, der uddanner håndværkere. Så sender vi dem på skole engang imellem, og når de så kommer tilbage, forsøger man at rette op på alt det pjat, de lærer derinde, og det er det, der er problemet. Vi skal have bedre skoler. Vi skal sørge for, at de har bedre maskiner, og at de er totrimmet til at kunne uddanne vores unge mennesker til at være bedre håndværkere end de svende, de går sammen med, sådan at vi bliver bedre i fremtiden. Vi behøver ikke at lære dem, at de skal lave vegetariske retter eller vide, hvordan man støber fundament til en vindmølle. Vi skal bare lære dem at støbe et fundament og bruge en pande, og så skal markedet, deres mestre og hele deres liv nok klæde dem rigtig godt på til at bruge deres viden og deres hænder, som de blev udlært til på de bedste erhvervsskoler med de bedste maskiner og de bedste lærere, og så skal de nok blive brugt til både at lave vindmøller og vegetariske retter, forhåbentlig primært i København, så jeg kan få mit kød i Nordjylland, men det er en anden snak.

Det er altid godt, når vi herinde i Folketinget får øjnene op for, at vores erhvervsskoler har brug for en hjælpende hånd. Det har de haft i 20 år. Jeg ved godt, at folk tror, det er skrøner, men altså, der er mennesker, far og søn eller mor og datter, som er uddannet på de samme maskiner, og virkeligheden er, at det kun er på erhvervsskolerne, tiden kan stå så stille så længe. Det er der, vi skal gøre det bedre.

Så skal vi sikre, at vores folkeskoler gør, at vores unge mennesker synes, det er fedt at få en erhvervsuddannelse, og at det ikke er blevet talt ned. Det er noget andet, og det tager vi med samme minister på et andet tidspunkt, men én ting er helt sikkert: Som fru Astrid Carøe sagde, bliver det ikke bedre, hvis vi fodrer hunden med dens egen hale. Og jeg er ikke tilhænger af, at vi skal give dem flere penge. Jeg er helt med på, at vi kan kigge det hele igennem, og at hvis flere penge er løsningen, finder vi nok dem, men mon ikke også, og nu tænker jeg ud af boksen, vi kan komme til at se på et system, som er blevet så socialistisk i sin opbygning, at man kunne finde på at indkalde elever under corona til deres skoleophold, hvorefter man sendte dem hjem, fordi de ikke måtte være på skolen. Jeg siger det bare. Der er måske nogle af vores systemer nu, der er blevet så systemtænkende, at de glemmer deres formål. Det kunne måske frigøre nogle penge at se på det, så vi kunne gøre dem alle sammen bedre.

I Nye Borgerlige kommer vi til at støtte forslaget, og så håber jeg, at jeg har fået rettet den misforståelse, der var herinde, med, at det var erhvervsskolerne, der lavede håndværkere, og ikke de lokale håndværkervirksomheder. Tak for ordet.

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Vi siger tak til ordføreren. Og så er det hr. Lars Boje Mathiesen, uden for grupperne. Velkommen til.

Kl. 15:21

(Privatist)

Lars Boje Mathiesen (UFG):

Tak for det. Jeg vil starte med at beklage til de unge mennesker, som sidder oppe på tilhørerpladserne, at hvis de er kommet i Folketingssalen i dag for at høre en sådan god ideologisk debat om alt muligt andet, så skal de sidde herinde og høre om det her lovforslag. Det er meget, meget teknisk, og jeg beklager, at vi ikke kan lave en bedre debat for dem, som kommer og hører, hvordan folkestyre også kan være. Men det her er også noget af det arbejde, som bliver lavet herinde.

Kl. 15:21

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Det er ikke normalt, at man adresserer dem, der sidder på tilhørerpladserne; man snakker til folketingsmedlemmerne. Værsgo for fortsætte.

Kl. 15:21

(Privatist)

Lars Boje Mathiesen (UFG):

Jeg beklager meget, men det er en rookiefejl; jeg er stadig væk ved at lære det, hr. formand.

I forbindelse med det her lovforslag, som er meget, meget teknisk, kan jeg ikke lade være med – når alle sådan roser det og siger, at det er et godt forslag, der rykker ved noget – at tænke på kompleksiteten i de her modeller og på nødvendigheden af at have de her modeller. Det vil jeg gerne adressere, for jeg synes, at vi skal stoppe op; jeg synes, at vi skal trække tilbage. Det er en djøficering, som sker, af noget, som burde være meget, meget mere simpelt derude. Hvis rammerne var der for et erhvervsliv, som havde brug for lærlinge og elever, så skulle de nok komme på derpå.

Det her med at skulle styre det, i forhold til at det er 0,83 der, 1,17 der og 1,37 der, tror jeg ikke på er den rigtige vej at gå for vores samfund. Jeg tror, at vi skal tage kompleksitet ud af samfundet. Jeg tror, at vi skal tage kompleksitet ud af de systemer, som bygges op omkring vores institutioner. Jeg tror ikke på, at det gavner på det lange sigt. Tak.

Kl. 15:23

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Tak til hr. Lars Boje Mathiesen. Så er det børne- og undervisningsministeren. Velkommen.

Kl. 15:23

Børne- og undervisningsministeren (Mattias Tesfaye):

Jeg vil godt starte med at takke de partier, der har været på talerstolen og tale om lovforslaget. Jeg er helt enig med alle dem, der har sagt, at vi uddanner for få faglærte i Danmark. Sidste år udlærte vi 27.000, og det er et problem for os som samfund, for vores økonomi og dermed for vores mulighed for at finansiere velfærdssamfundet.

Derfor er det også en af regeringens vigtigste prioriteter at få uddannet mere end 27.000 om året. Ordningen med Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag er en central komponent i lige præcis det, for det understøtter, at virksomheder opretter lærepladser. Og i lighed med tidligere år står vi så igen her i Folketingssalen for at fastsætte satsen for både AUB-bidraget, altså Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag, og bidrag til voksen- og efteruddannelsessystemet.

Den sidste del af AUB's underskud fra coronaåret 2020 som følge af ekstraordinære udbetalinger til arbejdsgiverne skal betales i 2024, og det er indregnet i den foreslåede sats for AUB-bidraget. Det er i overensstemmelse med lovforarbejderne og sker på baggrund af et stærkt ønske fra det daværende Folketing. Dermed vil regningen, girokortet, som vi har tilbage fra 2020, være betalt, og det kan vi godt være glade for. Jeg vil godt benytte lejligheden til at nævne, at AUB-bidragssatsen fortsat er under konsolidering af embedsmændene i Undervisningsministeriet. Og hvis det skulle give anledning til justering, kan det godt være, at der fra min side kommer et mindre ændringsforslag til det fremsatte lovforslag i forbindelse med udvalgsbehandlingen.

Bidrag til voksen- og efteruddannelsessystemet foreslås her sat op. Heri er indregnet videreførelsen af den forhøjede VEU-godtgørelse, som blev aftalt i september ved den trepartsaftale, vi indgik med arbejdsmarkedets parter om voksen-, efter- og videreuddannelsessystemet.

Hertil kommer et forslag om at afskaffe færdiggørelsestaxameteret på erhvervsuddannelsernes grundforløb og i stedet opjustere institutionernes lærepladstaxameter på finansloven. Det skal give institutionerne et større incitament til at sikre, at eleverne får en læreplads inden grundforløbets afslutning. Taxameterjusteringerne følger af trepartsaftalen fra november 2020. Den del af lovforslaget er en genfremsættelse af et element i et lovforslag, som blev fremsat i forrige samling, og som bortfaldt i forbindelse med folketingsvalget.

I lyset af den bekymring, som dele af erhvervsskolesektoren er fremkommet med, og den offentlige høring om afskaffelsen af netop færdiggørelsestaxameteret vil jeg gerne slå fast, at vi selvfølgelig i ministeriet holder et vågent øje med udviklingen i elevtilgangen og konsekvenserne heraf for institutionernes økonomi.

Endelig foreslås det med lovforslaget at fastsætte det, der bliver kaldt modelparametre i læreplads-AUB'et og andre ligeledes temmelig tekniske ændringer af lov om Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag.

Det er gode formål, og de skal nogle gange realiseres på et lidt teknisk grundlag. Det her lovforslag gør netop det ved at samle en buket af justeringer, der alle trækker i retning af flere faglærte, flere lærepladser og understøttelse af vores arbejdsmarkedsuddannelser. Tak for ordet.

Kl. 15:26

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Vi siger tak til ministeren. Der er ingen korte bemærkninger.

Da der ikke er flere, som har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Børne- og Undervisningsudvalget. Og hvis ingen gør indsigelse mod dette, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det sidste punkt på dagsordenen er:

4) 1. behandling af lovforslag nr. L 50:

Forslag til lov om ophævelse af lov for Grønland om børns retsstilling og om ændring af lov om ægteskabs indgåelse og opløsning som sat i kraft for Grønland, forældreansvarsloven og

retsplejelov for Grønland. (Ændringer som følge af ikraftsættelse for Grønland af børneloven og lov om børns forsørgelse m.v.). Af social- og boligministeren (Pernille Rosenkrantz-Theil). (Fremsættelse 05.10.2023).

Kl. 15:27

Forhandling

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Forhandlingen er hermed åbnet, og første ordfører på talerstolen er fru Camilla Fabricius fra Socialdemokratiet.

Kl. 15:27

(Ordfører)

Camilla Fabricius (S):

Jeg havde lige glemt, at børne- og undervisningsministeren er en mand af præcise og få ord, så jeg havde lige fyldt munden med lakridser. Jeg beklager.

Først og fremmest tak til formanden for ordet, og tak for at fremsætte et lovforslag, som er på sin plads. Det er et lovforslag, som er et samleforslag, som vi kalder det, og som bl.a. handler om, at ugifte forældre i Grønland skal kunne registrere deres forældreskab både skriftligt og digitalt. For som det er nu, skal ugifte par møde fysisk op på politistationen for at få registreret deres forældreskab. Som både jeg og rigtig mange andre af vores ordførerkollegaer her ved, så er det en praktisk udfordring, når man netop er i Grønland. Vi har lige været med § 71-tilsynet af sted og kan derfor se, at det er en udfordring, at man fysisk skal være til stede på politistationen. Så det her er rigtig fornuftigt.

Samtidig med at det handler om, at ugifte par kan lade sig registrere digitalt, giver det en mulighed for, at vi nu arbejder med, at forældreskabserklæringen så også kan nå frem til Rigsombudsmanden.

Det andet, vi skal diskutere her med lovforslaget, er, at medmoderskab også skal være muligt i Grønland. I dag er det sådan i Danmark, at to kvinder sammen kan få et barn og starte en familie, sådan juridisk set. Lad os tage et ganske tænkt eksempel, f.eks. Sara, som bor i Aarhus: Hun kan blive medmor til Frejas barn. Men omvendt kan Nivi, der bor i Siumut, ikke blive anerkendt som medmor til Aviajas barn. Med det her lovforslag kommer vi til at ændre det, og det bifalder Socialdemokratiet. Hvis lovforslaget bliver vedtaget, hvad vi selvfølgelig håber og regner med, betyder det jo så, at Sara og Nivi kan blive sidestillet i deres muligheder for at blive medmor. For at medmoderskab og digitale registreringer af forældreskab kan blive muligt, kræver det, at vi får lavet de her lovændringer, så det først og fremmest handler om den grønlandske børnelov, forældreansvarsloven og adoptionsloven.

Jeg glæder mig til at høre debatten i dag og takker i øvrigt også min kollega Aaja Chemnitz for hendes perspektiv på området, som har beskrevet, at den her børnelov er oldnordisk, og at vi skal have gjort noget ved det, og det kommer vi til i dag. Det ser jeg frem til. Tusind tak for ordet.

Kl. 15:30

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Vi siger tak til ordføreren, og så er næste ordfører fru Anni Matthiesen fra Venstre.

Kl. 15:30

(Ordfører)

Anni Matthiesen (V):

Tak for det, formand. Jeg skal gøre det ganske kort, for den tidligere ordfører var godt og grundigt omkring lovforslaget.

Helt kort vil jeg sige, at vi i Venstre mener, at det er godt med en aktualisering af lovgivningen i Grønland, som værner om barnets tarv; at lovgivningen er til for børnene og familiernes bedste. Lovforslaget er et skridt i den rigtige retning. F.eks. synes jeg, det er glædeligt, at to kvinder nu vil kunne danne forældrepar på lige vilkår med forældrepar, som består af en mand og en kvinde.

Inatsisartut har enstemmigt besluttet udkastet til lovforslaget her. Der er ikke kommet høringsvar fra de forskellige myndigheder eller organisationer. Det gør også, at jeg kan runde af med at sige, at vi fra Venstres side selvfølgelig kommer til at støtte lovforslaget.

Kl. 15:31

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Tak til ordføreren. Der er ingen korte bemærkninger. Vi går til den næste, og det er fru Nanna W. Gotfredsen fra Moderaterne.

Kl. 15:31

(Ordfører)

Nanna W. Gotfredsen (M):

Tak for ordet, formand. Jeg vil også fatte mig i korthed. Det er godt med digital registrering af forældreskab og i det hele taget modernisering af lovgivningen på børneområdet. Som helt ny ordfører på området vil jeg benytte anledningen til at sige tak for allerede god dialog og samarbejde med jer, vores grønlandske medlemmer her i Folketinget, og også tak til alle andre foreninger, ngo'er, privatpersoner, grønlandske gadefolk osv., der har stillet sig til rådighed i forhold til at klæde mig på til opgaven. Jeg skal prøve at gøre det bedst muligt.

Moderaterne støtter forslaget.

Kl. 15:32

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Vi siger tak til ordføreren, og så er det fru Astrid Carøe fra SF.

Kl. 15:32

(Ordfører)

Astrid Carøe (SF):

Tak for det. Det er heller ikke så tit, at jeg står på talerstolen, når det handler om spørgsmål i Grønland, men jeg vikarierer for min kollega Karsten Hønge. Så vil jeg sige, at det jo heller ikke er helt galt at gøre på en dag som i dag med det her lovforslag som lgbt-ordfører, fordi der nu bliver mulighed for, at to kvinder kan være registreret som mor og medmor, også i Grønland.

Jeg vil ikke sige så meget. SF bakker op om forslaget. Jeg synes, det er et rigtig stærkt stykke arbejde, at det her nu endelig bliver til virkelighed, og så vil jeg bare lykønske grønlænderne med, at man nu får flere muligheder for den familieform, man har. Så vi støtter forslaget.

Kl. 15:33

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Vi siger tak, og så er den næste hr. Kenneth Fredslund Petersen fra Danmarksdemokraterne.

Kl. 15:33

(Ordfører)

Kenneth Fredslund Petersen (DD):

Med dette lovforslag, L 50, ophæves der regler i lov for Grønland om børns retsstilling og sker ændring i lov om ægteskabs indgåelse og opløsning, som er sat i kraft for Grønland, i forældreansvarsloven og retsplejeloven for Grønland. Det sker, fordi børneloven, som senest blev ændret i Danmark i 2022, om registrering af faderskab til barnet og lov om børns forsørgelse, som også blev ændret i 2022, bliver sat i kraft for Grønland.

Af loven fremgår bl.a. regler for børns forsørgelse. Det er f.eks., at forældrene hver for sig er forpligtet til at forsørge barnet m.v. Nogle love ophæves, og andre ændres, alt sammen for at få en moderne og tidssvarende lovgivning i Grønland. Lovforslaget er altså et led i en ajourføring af den familieretlige lovgivning for Grønland.

Danmarksdemokraterne har ingen problemer med lovforslaget og stemmer for, især da vi lægger vægt på, at det grønlandske parlament enstemmigt har tilsluttet sig forslaget. Tak for ordet.

Kl. 15:34

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Tak til ordføreren. Så er det hr. Carsten Bach fra Liberal Alliance.

Kl. 15:34

(Ordfører)

Carsten Bach (LA):

Tak for det, formand. Tak til de øvrige ordførere for sådan set at have ridset lovforslagets rammer rigtig fint op og for at være kommet med nogle gode pointer. Da udkastet til det her lovforslag jo allerede har været forelagt i Inatsisartut, som enstemmigt har tilsluttet sig det, og der udelukkende er tale om ajourføring osv., vil jeg blot meddele, at Liberal Alliance også støtter lovforslaget.

Kl. 15:35

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Vi siger tak til ordføreren. Så er det hr. Kim Edberg Andersen fra Nye Borgerlige.

Kl. 15:35

(Ordfører)

Kim Edberg Andersen (NB):

Det kom helt bag på mig, at det allerede var min tur, men vi føler os jo større som parti, end vi nok er, så det er måske det rigtige tidspunkt at komme op lige efter Liberal Alliance.

Jeg skal gøre det superkort. Grønlænderne ønsker selv lovforslaget vedtaget, så Nye Borgerlige støtter forslaget.

Kl. 15:35

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Tak til ordføreren. Så er det fru Aki-Matilda Høegh-Dam fra Siumut.

Kl. 15:35

(Ordfører)

Aki-Matilda Høegh-Dam (SIU):

Tak for ordet. Jeg står her i dag på vegne af Siumut for at tale om lovforslaget vedrørende ændringer i loven for børn i Grønland. Dette forslag er blevet nøje behandlet i Inatsisartut, og vi har taget de oplysninger og anbefalinger, der er blevet præsenteret, i betragtning.

Lad os først anerkende det faktum, at loven om børn er af afgørende betydning for vores samfund. Det er vores ansvar at sikre, at børns rettigheder og velfærd er beskyttet og fremmes på alle niveauer. Vi værdsætter derfor det samarbejde, der har været mellem Grønland og Danmark i denne sag, og vi noterer os, at Inatsisartut tidligere har vedtaget det forslag, der netop ligger til grund for det, vi behandler i dag. Vi noterer os også, at det foreliggende lovforslag ikke indeholder nye elementer, som Inatsisartut ikke har tidligere har behandlet, og derfor indstiller vi på vegne af Siumut dette forslag til vedtagelse.

Vi er opmærksomme på, at der er visse områder, hvor børneloven endnu ikke går langt nok. F.eks. giver den ikke adgang til medfaderskab. Det betyder, at to mænd i et parforhold, der har fået et barn med en kvinde, der er insemineret med den ene mands sæd, ikke har mulighed for at aftale, at begge to kan blive registreret som forældre. Det er også et noget, man skal tage højde for. Vi ved til gengæld

også, at naalakkersuisut ønsker at arbejde for, at denne ændring også kan træde i kraft i Grønland.

I Siumut ser vi også frem til at samarbejde med vores kolleger her i Folketinget og i Grønlandsudvalget for at styrke børns rettigheder og velfærd i Grønland. Tak for ordet.

Kl. 15:37

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Vi siger tak til ordføreren. Så er det fru Aaja Chemnitz fra Inuit Ataqatigiit. Velkommen.

Kl. 15:37

(Ordfører)

Aaja Chemnitz (IA):

Tak. Tak for lovforslaget. Den nuværende børnelov er fra 1963 og er altså mere end 60 år gammel. I dag er det sådan, at når man skal vedkende sig sit faderskab, skal man stå skoleret nede ved politiet og sige, at man som far har haft samleje med moderen på avlingstidspunktet. Det siger sig selv, at det er forældet og oldnordisk, som det er blevet nævnt fra talerstolen, og derfor er det en glædens dag, at vi har det her lovforslag foran os, for det betyder, at faderskabet bliver opdateret, og at vi faktisk også får mulighed for at have medmoderskab i Grønland med de rettigheder, som der også følger af det.

Inuit Ataqatigiit har kæmpet for det her i mange år. Det er en personlig mærkesag for mig, og jeg er rigtig glad for, at vi i dag kan stå her og være med til at skabe den her forandring, for det skal jo ikke være sådan, at politiet skal afhøre nogen, når de skal have et barn. Det er jo en glædens dag for folk, og derfor er det rigtig godt, at det foregår på den her tidssvarende, effektive og – for at være helt ærlig – mindre ydmygende måde end den måde, som det er foregået på indtil nu. Så den forbedring er klart på sin plads.

Vi også glade for, at ugifte, som ikke er medlemmer af Kirken i Grønland, har mulighed for at underskrive digitalt. Det synes vi er positivt. Vi bemærker, at Retten i Grønland og Grønlands Landsret støtter lovforslaget med en bemærkning om, at de gerne vil have oplyst tiltrædelsesdatoen i god tid i forvejen, men det går vi ud fra at der er taget højde for med det her lovforslag. Såfremt der er behov for yderligere ressourcer hos Rigsombuddet eller i retterne, skal det selvfølgelig tilpasses i forhold til implementeringen af denne lov.

Det er positivt, at vi får medmoderskab i Grønland. Det har taget lang tid, men nu bliver det indført. Det sidestiller to mødre med andre fællesskaber, som vi kender. Inuit Ataqatigiit har holdt møde med lgbt+-foreningen Sipineq+ og vil gerne fremføre vores støtte til, at medfædre får de samme rettigheder, som medmødre har. Vi ved, at det er i proces i Danmark, og her vil vi gerne opfordre til, at det træder i kraft i Grønland, lige så snart det træder i kraft i Danmark. Vi ved, at Inatsisartut for nylig har drøftet spørgsmålet om rettigheder til medfædre, bl.a. i forhold til barsel, så det vil vi gerne bakke op om.

Med disse bemærkninger takker vi ministeren for lovforslaget, som Inuit Ataqatigiit støtter, og vi skal også meddele, at Enhedslisten også bakker op om lovforslaget og de bemærkninger, som Inuit Ataqatigiit er kommet med. Tak for ordet.

Kl. 15:40

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Vi siger tak til ordføreren. Og så er det hr. Mikkel Bjørn fra Dansk Folkeparti. Velkommen.

Kl. 15:40

(Ordfører)

Mikkel Bjørn (DF):

Jeg beklager forsinkelsen, men det gik lidt hurtigere, end jeg havde regnet med.

Det forslag, vi behandler her, er kommet i stand som følge af børneloven og lov om børns forsørgelse, der bliver sat i kraft i Grønland. Og som det formentlig er de fleste i salen bekendt, er Dansk Folkeparti imod bestemmelsen om medmoderskab, der blev indført i børneloven i 2013. Vi var derfor også imod de ændringer, der blev gennemført med L 65 i samlingen 2022-23.

I Dansk Folkeparti mener vi, at barnets tarv til enhver tid bør veje tungere end potentielle forældres mulighed for at realisere sig selv gennem at få eller adoptere børn. Et barn har krav på både en mor og en far, og så er jeg godt klar over, at det ikke altid er sådan, det ender. Men staten bør i hvert fald ikke medvirke til, at der sættes et barn i verden i en ikke optimal situation fra starten. Ligesom det er en dårlig idé i Danmark at give mulighed for medmoderskab, er det også en dårlig idé i Grønland. Det er Dansk Folkepartis helt principielle holdning, og den gælder, uanset at den grønlandske lovgivende forsamling har tilsluttet sig lovudkastet enstemmigt. Der mangler åbenbart et Dansk Folkeparti i Grønland.

De mere tekniske ændringer i retsplejeloven i Grønland og for behandlingen af faderskabssager har vi i sagens natur ikke noget imod, men vi bliver nødt til at holde fast i det principielle og sige fra, når regeringen vil medvirke til at indføre en retstilstand i Grønland, hvis indførelse i Danmark vi selv var imod. Jeg skal derfor meddele, at Dansk Folkeparti agter at stemme imod lovforslaget ved tredjebehandlingen i Folketingssalen.

Kl. 15:42

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Tak til ordføreren. Så er det social- og boligministeren. Velkommen.

Kl. 15:42

Social- og boligministeren (Pernille Rosenkrantz-Theil):

Nå, så det skal alligevel være det danske parlament, der bestemmer over grønlandske forhold. Det synes jeg er et interessant standpunkt, der lige kommer op her sidst på eftermiddagen. Det kan jeg så tilkendegive at regeringen ikke mener. I regeringen mener vi faktisk, at det er ret tungtvejende, at grønlandske medlemmer af Folketinget og den grønlandske regering ønsker, at den her lovgivning bliver gennemført, og derfor gør vi det selvfølgelig. Og derfor er jeg faktisk lidt rystet over, at Dansk Folkeparti stiller sig der, hvor de gør. That aside, for heldigvis er det kun et enkelt parti, der tilkendegiver det her fra talerstolen, og jeg er glad for det utrolig gode og respektfulde samarbejde, der er mellem Grønland og Danmark. Og det mener jeg bl.a. beror på, at vi finder løsninger på tingene, hvor vi respekterer de opfattelser, der er, af, hvordan lovgivningen skal være i de respektive lande.

Derfor er det også en stor glæde for mig, at der er så bred opbakning i Folketinget til at vedtage de nye regler, som vi behandler her i dag. Og jeg skal sige, at børneloven sættes i kraft for Grønland, stort set som den gælder i Danmark. Den tilpasses forholdene i Grønland, og det vil sige, at det er Grønlands Rigsombudsmand og ikke Familieretshuset, der behandler sager om faderskab og medmoderskab. Og det er sådan, at gifte og ugifte forældre og deres forældre ligestilles i relation til faderskabet, hvorfor betegnelserne ægte børn og børn uden for ægteskab afskaffes.

Så er det sådan, at hvis forældrene er ugifte, registreres faderskabet på grundlag af en skriftlig erklæring fra forældrene, og det vil sige, at krav om fremmøde for domstole og politi således vil blive afskaffet. Samtidig giver reglerne om medmoderskab to kvinder i Grønland mulighed for at blive forældre sammen. Og der skal jeg sige som svar på det spørgsmål, der blev rejst vedrørende medfaderskab, at det ikke findes som retligt begreb i dansk ret. Derfor kan et mandligt par sammen kun få et barn, hvis den ene registreres som stedbarnsadoptant. Det er bare for at sige, at det ikke er sådan, at der er forskellige regler i Grønland og i Danmark, hvad det angår, efter vedtagelsen af de her regler.

Men samlet set giver det her en lang mere smidig mulighed, som også blev understreget af de grønlandske medlemmer, for at registrere og etablere faderskab i Grønland. Og jeg mener også, det er helt afgørende, at ugifte forældre umiddelbart kan få fastslået faderskabet ved fødslen bare ved at sende en erklæring ind til den præst, der registrerer fødslen.

Jeg står selvfølgelig til rådighed til besvarelse af yderligere spørgsmål, blandt andre det spørgsmål, der var fra det ene af de grønlandske medlemmer, og selvfølgelig også, hvis der dukker andet op i forbindelse med behandlingen af det her lovforslag. Men mest af alt vil jeg gerne takke for den brede opbakning til forslaget og vil gerne takke for det gode samarbejde både med de grønlandske folketingsmedlemmer og selvfølgelig også med den grønlandske regering. Tak for det.

Kl. 15:45

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Vi siger tak til ministeren. Der er ingen korte bemærkninger eller spørgsmål.

Da der ikke er flere, som har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Grønlandsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Kl. 15:45

Meddelelser fra formanden

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Der er ikke mere at foretage i dette møde.

Folketingets næste møde er i morgen, onsdag den 25. oktober 2023, kl. 13.00.

Jeg henviser til den dagsorden, der vil fremgå af Folketingets hjemmeside.

Mødet er hævet. (Kl. 15:45).